

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Štev. 20.

V Ljubljani, dne 18. maja 1909.

Leto XXII.

Naša misel prodira.

Volitve v splošni skupini in za kmečke občine so na Štajerskem končane. Podrobnosti najdeš na drugem mestu. Tukaj se hočemo dotakniti samo splošno politično važnih resnic, ki se nam ob ti prilliki ponujajo v premišljevanje.

1. Sovražniki kršč. ljudske stranke so povsod enaki. Štajarci in Goričani so še pred malo leti vedno povdarjali medsebojno slogo in edinost in kričali proti Kranjcem, zakaj se prepiramo. Križali so se, ko so govorili o našem boju proti liberalcem in s prav posebno slovesnostjo so venomer trobili, da liberalcev na Slovenskem, zlasti pa na Štajerskem in Goriškem ni. Pokazalo se je pa, kako prav smo imeli na Kranjskem, da smo se uprli liberalcem in jih polagoma iztisnili iz važnih zborov in odborov. Kjer smo to storili, tam je mir. Na Goriškem in na Štajerskem so pa ravno iz tistih vrst, od koder smo vedno slišali pesem o miru, slogi in edinosti, nastopili junaki, ki so začeli goniti protiversko, protiduhojsko in protiljudsko lajno. Naredila se je stranka brezverskih dohtarjev in uradnikov, duhovstvu sovražnih učiteljev, vseh oderuhov, sebičnih kramarjev in vseh malovestnih krčmarjev. In ti so začeli v javnosti po slodih in časopisih ravno tako »jago« kot kranjski liberalci. Psovali in zmerjali so kot razjarjeni Lahi, lagali kot cigani; lihnastvo in sebičnost sta s svojimi odurnimi lici lezli na dan.

Pri zadnjih volitvah na Štajerskem se se nasprotniki posebno jasno pokazali. Dobili so, kar so zaslužili. Kakor zdrav želodec vrže iz sebe stvar, ki mu ne prija, tako je tudi naše zdravo ljudstvo dozdal že povsod izbacnilo iz svoje srede tuje, veri in domu sovražno, protiljudsko liberalstvo. Preostaja še Goriško. Tudi tam

pojde liberallec, kamor spada. Ni ga padarja, ki bi ga rešil. Razumni Kraševci, ki počasi, toda trezno in jasno misli, se vzbujajo in preden se bodo liberalci prav zavedli, bodo tudi s Krasa leteli, da bo veselje.

2. Ob volitvah na Štajerskem čutimo bolj kot drugekrat, kako smo s koroškimi štajarskimi in primorskimi brati ena stranka. Slovenska Ljudska Stranka zmaguje. Kranjci so pomagali k zmagi in se je vse se ravno tako kot Štajarci. Vsi smo ena družina, ki ima skupne politične cilje, skupni dom in mora delati skupno, najtesnejše zedinjeno politiko. Druge poti ni k naši rešitvi. Napeljana je zdaj vse; samo izvršiti moramo, kar je treba: eno veliko politično stranko za vse slovenske dežele, ki bo v njej prostora za vse poštene ljudi vseli stanov, vseh slojev.

3. Ne smemo pa pozabiti svojih bratov v Istri in Dalmaciji. Tudi Hrvatje spadajo v našo družbo. Z njimi vred hočemo obseči veliko svobodno, samostojno domovino v habsburški državi; zato moramo tudi z njimi vred delati politiko.

Kršč. ljudska misel se tudi nam vzbujajo in smemo se nadejati, da bodo požrtvovalni voditelji hrvaškega naroda v naši državni polovici spoznali važnost sedanje dobe, in da bo po duhu in mišljenju zavladala tudi med njimi ljudska stranka s krščanskim temeljem.

Veliko hočemo, toda potrebno je. In zato se ne smemo ustrašiti truda in dela. Liberallec je sicer ugnan v kot; ne pozabimo pa, da ne bo miroval. Grizel in zastrupljal bo od strani. Pazimo nanj in če se v svoji predrznosti vzpne kje kvišku in poizkuša komandirati, postavimo ga lepo in odločno, kamor spada.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Prodana dežela.

»Domoljub« je že obširno pisal o neverjetni malomarnosti, ki jo je zakrivila avstrijska vlada, ko je pustila, da Madžari osnujejo svojo banko v Bosni. S tem je vso lepo in bogato bosensko deželo prepuščala na milost in nemilost brezvestnim madžarskim oderuhom, ki bodo s pomočjo banke napolnili svoje žepe in zemljo podvrgli Madžarom. Že zato, ker se ne briga za avstrijske koristi, ne zasluži Binertova vlada zaupanja državne zbornice. Pa je še hujši. Binertova vlada je tedaj, ko je dovolila, da osnujejo Madžari v Bosni banko, kršila tudi državni zakon; vlada, ki bi morala skrbeti za to, da vsa državljani izvršuje zakone in da se vrši tudi vse politično življenje po postavah, sama prezira zakone — in še živi! Madžarski minister Burian je namreč obljubil bosenski banki, da je skupno finančno ministrstvo porok za škodo, ki jo bo banka morda imela. Če bi torej madžarski židje v Bosni slabo gospodarili in premalo odirali, tako da bi banka imela izgubo, ter bi te izgube ne mogla poravnati bosenska dežela, bi Madžari prišli nad državo: Plačaj nam, saj nas je Burian zagotovil, da ne smemo imeti primanjkljaja! In Avstrija bi morala plačati, dasi ni avstrijski parlament nikoli nič sklepal o bosenski banki. To je pa protizakonito, ker zakon določa, da morata sklepati obadva državna zbora, če je treba plačevati bosenske potrebe iz skupnega državnega premoženja.

Vladi se je torej bilo težko zagovarjati v bosenskem odseku, ki se je pečal pretekli teden z bosensko banko. Jugoslovanski poslanci so soglasno sklenili, da taki vladi, ki je 800 tisoč Jugoslovancev

prodala Madžarom, ne morejo zaupati, in so ji napovedali neizprosni boj. Temu sklepu se je pridružila tudi »Slovanska Jednota« in socialni demokratje. V imenu Jugoslovancev je poslanec Vuković v odseku ostro napadal vlado in stavil sledečo resolucijo: Vladi se izraža nezadovoljnost, ustanovitev madžarske banke v Bosni pa je nezakonita in neveljavna. Ko bi ta resolucija bila sprejeta, bi Binertova vlada morala pobrati šila in kopita; toda bila je odklonjena s 26 proti 21 glasovom. Z veliko težavo si je vlada pridobila večino petih glasov; da še ni šla v pokoj, se ima zahvaliti samo nemškimi krščanskim socialcem, ki bi neradi vrgli ministrstvo sedaj, ko se ne ve, kaj bo z ogrskimi homatijami, in ko je treba paziti, da ne bo šlo z bosensko banko še hujše, kot je že.

Za enkrat se je torej Binert s svojimi ministri še obdržal, toda stvar še ni končana. Jugoslovanci so vložili isto Vukovićevu resolucijo, ki so jo predlagali v odseku, kot nujni predlog v zbornici in bo torej prišla še enkrat v razpravo. Zelo lahko je mogoče, da dobi ta nujni predlog večino, ker bodo zanj glasovali tudi socialni demokratje; tudi Poljska Ljudska Stranka bo morda stopila v »Slovansko Jednoto« in v tem slučaju je predlogu večina zagotovljena. A četudi Binertovo ministrstvo še ostane, bo skupni finančni minister Burian, ki je največ mešetaril, ko so prodajali bosenske kmete, moral iti.

Vojaštvo.

Proračunski odsek državnega zbora se je pečal s proračunom ministra za deželno brambo, ki potrebuje nekaj nad 87 milijonov kron. Nekateri poslanci so pri tej priložnosti izražali razne želje glede vojaštva in zlasti povdarjali potrebo, da se tudi v Avstriji vpelje dveletna vojaška služba. Minister za deželno brambo Georgi je odgovarjal, da se bo moralo zvišati število vojaštva in da se bodo pomnožili tudi stroški, ako se vpelje dveletna vojaška služba. Načrt za dveletno vojaško službo bo morda predložen zbornici že prihodnjo jesen.

Trgovsko ministrstvo

bo za bodoče leto potrebovalo že nad 200 milijonov kron. Zlasti so se zvišali izdatki za Istro in Dalmacijo, kjer bodo zgradili mnogo pristanišč; sicer je pa tudi že skrajni čas, da se država pobriga za ti dve važni, a zanemarjeni deželi. — Pri proračunu trgovskega ministrstva je v proračunskem odseku poslanec Žitnik opozarjal vlado na mnoge pritožbe, ki prihajajo z dežele od raznih obrtnikov z ozirom na novi obrtni red. Naglašam, pravi govornik, da se tičejo pritožbe le posameznih obrtnikov na deželi. Mnogi obrtniki so namreč leta in leta neovirani izvrševati svoj obrt, ki so se ga navadno naučili od svojih očetov. Nihče ni od njih zahteval dokaza usposobljenosti, mnogi niti obrtnega davka niso plačevali. In mnogi taki obrtniki preživljajo svoje družine edinole z dohodki svojega obrta. Toda deželna vlada večkrat prepove takim obrtnikom izvrševati obrt, ker nimajo uč-

nega spričevala, dasi bi jih lahko pustila pri miru. Zato opozarja poslanec vlado, da se bo s takimi obrtniki bolj pametno in bolj milo postopalo.

NiČ BOLJE

še ni na Ogrskem. Cesar je dolgo časa razpravljal v Budapešti z madžarskimi politikami, kako sestaviti novo ministrstvo — pa zastoj. Sedanje ministrstvo je svoj besedo snedlo, ki jo je dalo cesarju; volivne reforme še sedaj ni in težnje po ločitvi od Avstrije prihajajo neprestano v tej ali oni obliki na dan. Madžari so upali, da bodo tudi sedaj pri cesarju kaj pribirantali, pa so se zmotili. Cesar je odločno odklonil ministrstvo takih mož, ki imajo v svojem programu ločitev obeh državnih polovic, zahteva volivno reformo in neče o posebni ogrski državni banki nič slišati. Madžarom je ta odločnost precej sapo zaprla, zlasti ker je niso bili vajeni do sedaj. Sedaj si ne vedo pomagati. Kar jih je najhujših kričalcev proti Avstriji, pridigujejo po shodih, da si bo treba z orožjem izvajati pravice, pa se bodo dobro premislili, preden store kaj takega. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je baje izjavil, da se bo izpeljal trializem, ako ne bodo Madžari mirovali, to se pravi, da se bodo hrvaške zemlje odcepile od Ogrske in proglasile kot tretje enakopravno ozemlje v avstro-ogrski monarhiji. Če bi se to res zgodilo, bi si Avstrija pridobila vse Jugoslovane in tako našla v njih krepko oporo v boju proti Madžarom. Kadar bi Dunaj in Zagreb skupaj delala, bi bila Budapešta v kleščah, in če bi se Madžari še enkrat poskusili z orožjem, bi bili še enkrat tepeni, kakor so bili leta 1848.

DUNAJSKI MESTNI SVET NA JUGU.

Dunajski mestni svetovavci so pretekli teden potovali po jugoslovanskih deželah. Dunajski župan dr. Lueger je naklonjen ujedinenju jugoslovanskih dežel pod habsburško rodovino, kakor tudi cela krščanskosocialna stranka, ki se zaveda, da je le tu moči najti oslombe proti Madžarom. Dunajski mestni svet je prepotoval Dalmacijo, Bosno in Hercegovino ter se oglašil tudi v Zagrebu in je bil povsod prijazno sprejet. Le v Splitu v Dalmaciji je zelo pisana družba socialnih demokratov, »demokratov« in Lahov demonstrirala proti dr. Luegerju ter mu kričala v treh jezikih »Abzug!« Redarji, orožniki in finančna straža so razpršili množico demonstrantov ter aretirali do sto oseb. Dva socialisti sta ranjena s sabljami. Dr. Lueger je v Splitu povdarjal, da njegovega potovanja ne vodi politika, marveč da je prišel le, da bi se kaj storilo za napredek Dalmacije, da bi pokazal Dalmatincem svojo naklonjenost in utrdiril vezi med Dalmacijo in cesarstvom.

NEMŠKI CESAR V AVSTRIJI.

V zadnji vojni nevarnosti se je prijateljstvo med Nemčijo in Avstrijo za dolga leta utrdilo. Avstrija ni imela nikjer odkritosrčnega prijatelja, celo naša zaveznica Italija se je tako obnašala, kakor da bi ji bilo ljubše, če zmaga v prepiru za Bosno Srbija in ne Avstrija — le Nemčija ni za-

pustila niti za hip naše države. Nemško vojaštvo je bilo pripravljeno za vsak slučaj in tega sta se ustrašila Rusija in Anglija. Da se bolj utrdi trozvezo in da pokaže Evropi, kdo je zmagal, je nemški cesar obiskal italijanskega kralja in nato našega cesarja na Dunaju. Sprejem na Dunaju je bil nad vse veličasten; cesarja sta se na kolodvoru bratsko poljubila, ceste so bile slavnostno okrašene in navdušeni Dunajčani so vneto pozdravljali oba vladarja, ki sta se peljala skupaj v kočiji. — Zadnji zapletki na Balkanu so dokazali — in ti visoki obiski so to hoteli potrditi — da je pravica in zmaga tam, kjer je moč.

TURČIJA.

Mladoturki so sedaj na konju. Oni so gospodarji države, novi sultan Mohamed V. mora to hoteti, kar hočejo oni. Staroturki so premagani in so se poskrili po kotih, kjer nemara kuhajo jezo za poznejše čase. Sedaj, ko imajo moč v rokah, hočejo Mladoturki pregnati vsakomur veselje, da bi se jim še kdaj skušal upirati. Staroturke obeešajo dan za dnem; da zastrašijo ljudstvo, so sklenili, da bo vsak upornik obeešen tam, kjer je doma. — Ali bo stari sultan Abdul Hamid ucajal naravno smrt, ali bo vojni sodišče prehitelo naravo, ni še prav gotovo. Mogoče je, da ga postavijo pred vojni sodišče, ker se ga Mladoturki še vedno boje, dasi ga skrbno stražijo v njegovi vili v Solun. — Čeprav je sultan še živ, se vendar vlada že puli za njegovo dedščino. Abdul Hamid ima namreč veliko denarja naloženega po tujih bankah; Mladoturki bi s tem premoženjem radi zakrpali državne blagajne, toda banke se branijo njim denar izročiti. Če turška vlada dobi ta denar, se ji bo revolucija bogato izplačala.

Drugi slovenski protialkoholni kongres.

bo v nedeljo, 6. junija, na praznik sv. Trojice — v Ljubljani v »Unionu«. Ta dan bo ondi celodnevno zborovanje. Naprošeni in zagotovljeni so že govorniki-strokovnjaki: zdravniki, sodniki, duhovniki itd. — Zvečer bo ravnotam protialkoholni zabavni večer.

Na ta prevažni shod opozarjamo že zdaj vse, ki spoznajo, da je glavna hiba in nesreča našega ljudstva nezmerno pitje, in da je treba vse moči zastaviti, da tukaj našemu ljudstvu pomagamo. Po samezniki, ki ste prijatelji treznostnega gibanja, posebno pa še naša društva in Marijine družbe, vabimo vas, pridite sami in delajte za udeležbo tega shoda tudi pri drugih! Vsako društvo in vsaka družba naj bi poslala na shod najmanj enega zastopnika; kjer je pa gorečnost večja, pa še več! Pomenite se že zdaj o tem, kdo bo šel.

Po tem kongresu se mora delo za treznost med nami še bolj razviti in vneti. Saj je pa tudi potreba, če se hočemo rešiti! — Na noge in na delo vsi pravi prijatelji ljudstva!

Shod vseh mladeniških Marijinih družb

bo, kakor že naznanjeno, na binkoštni torek na Brezjah. Razpored bo nekako tale:

Na voljo je dano družbam, da pridejo že v ponedeljek popoldne ali v torek zjutraj. Glavna reč bo seveda v torek.

V ponedeljek popoldne bo spovedovanje za one, ki bodo hoteli spoved opraviti. Ob 7. zvečer bo pozdravni govor (pridiga) in litanije. Potem prosti čas za večerjo in še spovedovanje, če bo treba. Ob 9. zvečer procesija z lučnicami.

V torek tihe sv. maše na vse zgodaj. Ob 6. sveta maša s petjem, med katero bo skupno sv. obhajilo. Potem tihe maše in prosti čas za zajutrek.

Ob 9. se gre nasproti družbam, ki pridejo ta dan z vlakom. Ko sprevod pride v cerkev, zapoje vsa cerkev znano pesem: Ti, o Marija, naša Kraljica! (Dve kitici po novem besedilu. Naj bi jo povsod doma poskusili, da jo bodo znali.) Potem pridiga in sv. maša. Nato zborovanje na prostem pred cerkvijo; če bi bil dež, pa v novi dvorani. Govorili bodo gg. voditelji in pa mladeniči sami. Med govori petje. — Opoldne prosti čas za kosilo. — Ob 1. uri se zborovanje nadaljuje. Po končanem zborovanju, če bo čas, procesija, potem litanije. Sklep. Pred odhodom iz cerkve zapoje zopet vsa cerkev znano: O Marija, naša ljuba Mati. (Tri kitice. Lahko jo prepisejo, da jo bodo znali.) — Na prostem pred cerkvijo bodo po primernem nagovoru zapeli vsi: Hej Slovani! (Dve kitici.) Med procesijo se bo pela lurska pesem, ki se bo medtem posebe natisnila in se dobila na Brezjah za par vinarjev.

Povabljeni so mladeniči vseh Marijinih družb na Slovenskem: s Kranjskega, Stajerskega, Koroškega in Primorskega. Naj bi prišli kolikormogoče polnoštevno, do zadnjega vsi! Dobrodošli tudi fantje, ki niso v Marijinih družbah!

Fantje in dekleta, molite, da bi se lepa slavnost srečno obnesla in obilo sadu rodila!

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Luckj Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J

(Dalje.)

Natanael zadovoljno pokima in pravi: »Niti tebe niti dobre Rode ne maram izdati.« Potem prične iznova igrati vlogo berača ter prišepa do očetove hiše. Večkrat mora potrkati zaporedoma, preden zagodnja skozi okence stari Giesi ter vpraša, kdo razgraja pred hišo. »Razen nekaj starih in bolnih ljudi ne biva nihče v tej hiši!« odganja starih neljubega gosta. Ko pa ugleda pred seboj celo berača, razlije nanj kar celo ploho jeze in ogorčenja, zaloputne okence ter hoče oditi.

»Ali si slep ali kaj, stari hudomušnež, da me več ne poznaš?« se zasmije Natanael in takoj spozna stari služabnik glas svojega ljubljence. Čez nekaj trenutkov stoji mladenič v hiši.

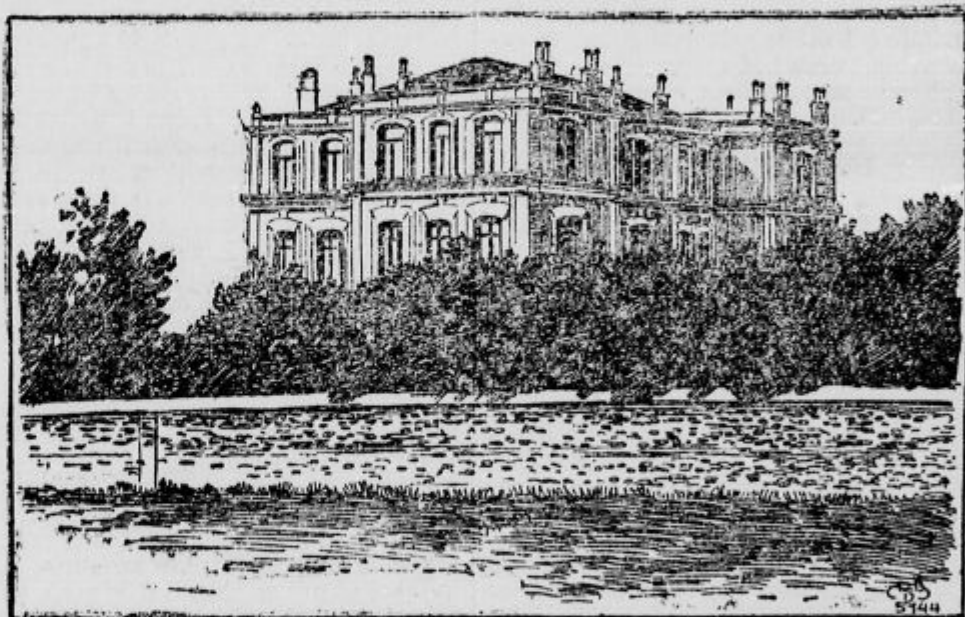
Dobra Rahela, ki prenaša svojo žalostno osodo z vdano potrpežljivostjo, je zelo vesela, da more po nekaj tednih zopet videti mladeniča. Natanael ji je zadnja leta napravil v bridkih urah mnogo razvedrila; prav zato ga je vzgajala s posebno ljubeznijo, tako da se je v Kajfvi hiši, nad katero je ležalo prokletstvo, navzel popolno drugačnega duha kakor njegov brat Eleazar.

Zato pozdravi Natanael svojo svakinjo kakor mater, in ko ji pove, da ga pošilja Eleazar z jako važnim naročilom iz mesta, ga žena skuša na vse načine odvrniti od tega sila nevarnega početja. Slednjič se vendarle zboji svojega moža in pusti mladeniča pri njegovem naklepu, zato pa mu da celo kopico opominov, kako mu je treba na potu previdnosti, ter mu

»Prav, prav, moj dečko! Toda tvoje ga nesrečnega deda ima v oblasti hudobni duh in takega vendar ne smemo pustiti letati po mestnih ulicah!« opravičuje hela mladeničevega očeta.

»Ubogi ded! Bojim se, da ga je ka noval oni mož iz Nazareta, katerega je dal križati! In če se izpolni še ona prerokba o razdejanju templja! — Toda ne, ne morem in ne maram verjeti, da je Bog tako zapustil svoje ljudstvo. — Zdaj pa pojdiva pogledat še bolno Ruto! Tako dolgo se že nisva videla!

Rahela sname s stojala svetilko in pe-lje Natanaela v sobo bolne deklice, ki ne more ne živeti ne umreti in leži vedno enako potrpežljivo na bolniški postelji. Njen obrazek je bled kakor vosek, na sencih prepleten z majhnimi modrikastimi žilicami, in zre kakor mrlj z belih blazin. Toda ko pristopi brat k njeni postelji, ji zasije v trudnih očeh novo življenje in sladak smehljaj obkroži njene brezbarvne in vele ustnice. Natanael jo pokliče po imenu

Vila Allatini, ječa bivšega sultana.

v vsi naglici pripravi za slovo njegovo najljubšo jed, jajčjo potico — kar je Natanaelu mnogo bolj po godu kakor vsi njeni opomini. In med tem ko v ponvi šumi dišeče cvrtje, mora ustreči njeni ljubeznivi prošnji in ji pripovedovati o Eleazarju. Blaga Rahela! Čim več nevhvaležnosti, strogosti in poniževanja mora pretrpeti od svojega moža, tembolj se ga oklepa s pomnoženo vdanostjo in ljubeznijo!

»Natanael,« dé čez nekaj časa mladeniču, »nikar ne sodi svojega brata Eleazarja prestrogo, dasiravno nastopa napram meni večkrat neljubeznivo. Saj veš, da se njegove skrbi in opravila sučejo samo okrog orožja in da preiščuje noč in dan, kako bi otel Izrael. Tudi tvoj oče ima nemara dobre namene, dasiravno ne uporablja pravih sredstev za rešitev svojega ljudstva. Ali vseeno ga moraš spoštovati, ker je Gospod tako zapovedal.«

»Vem! ljuba Rahela! Da bi le tako grdo ne ravnal z mojim dedom — saj je vendar njegov oče!« vzdihne žalostno Natanael.

ter jo pogladi po snežnobeli roki, katero deklica nemirno giblje po odeji in s katero se le iztežka more odzvati bratovemu pozdravu.

In v veliko začudenje Rahelino in Natanaelovo zmaje bolna Ruta, ki je doslej samo poredko izpregovorila kako besedico, s svojimi velimi ustnicami in prične govoriti tiho, vendar dosti razločno in umljivo: »Prav je, dragi bratec, da si prišel, preden pojdem s tega sveta. Danes sem Ga zopet videla, Njega, ki me je učil trpeti. Že zdavnaj se mi ni prikazal, nikoli pa tako jasno in lepo kakor danes. Njegove oči so zle resno in ljubeznivo. Na rokah in nogah so bliščale rane in skozi prebodene prsi se izliva kakor sij zlatožarnega solnca. Kadar so me stiskale bridkosti in bolečine in sem bila zatopljen v molitev, je bil vedno obložen s težkim križem in me je vabil, naj ga mu pomagam nositi. Danes pa se mi je sočutno nasmehnil, pomignil ter obljubil, da prihiči k moji bolniški postelji, preden me pokliče v svoje kraljestvo. Ukazal mi je tudi poklicati svojega

možabnika Evzebijsa, ki prebiva v starem Davidovem poslopju. Ta me bo pripravil na nebeško pojedino. Prosim te, brat, pojdi po tega Evzebijsa! Onega naročila, katero ti je dal Eleazar, pa nikar ne izvrši! Povej mu rajši, kaj dela z očetom pokoro: kajti strašni dnovi sodbe so že blizu!

Besede bolne deklice so globoko gahnile brata in svakinjo. Še nikoli ni umirajoča Ruta govorila tako resno, teh besedi ji ni narekavala zmedenost kakke vročinske bolezni. Deklica leži tako mirno, da lahko vsak trenutek ugasne slabotna lučka njenega življenja.

»Torej pojdi pa pokliči tega moža!« pravi Rahela Natanaelu. »Saj vidiš, da je to volja božja; samo Bog ji je mogel vdihniti te svarilne besede.«

Takoj odide Natanael in se kmalu vrne z duhovnikom Evzebijem, ki ostane nekaj časa sam pri bolnici ter ji poda zakrament svetega krsta. Nato gre po sveto popotnico; ko zaužije Ruta nebeško jed, se obrne k bratu in svakinji ter pravi: »Zdaj je združen z menoj On, ki me je poklical. Čujte in molite, tudi vam se bliža usodna ura. Ali ne bojte se: Gospod pozna in varuje svoje zveste! Mir z vami!«

Kmalu na to zatisne svoje trudne oči za zmerom.

DRUGO POGLAVJE.

Zopet v Marijini hiši.

Ko se je Natanael nekoliko izjokal, se vrne še pred jutranjim svitom v staro palačo Hazmonejcev ter pride brez zapreke mimo ondotne straže do skrivne podzemeljske poti.

Kako preseneti mladenič Eleazarja, ko stopi tako nepričakovano in nenadoma predenj! »Ali te znabiti stražnik ob Esenskih vratih ni pustil iz mesta, ali pa si napravil kako posebno neumnost?« povprašuje ves razjarjen prišleca. Ko sliši še opomin umirajoče sestre in ko mu Natanael zahrusi v obraz, da raje umrje, kakor pa izvrši ono naročilo, katero je sestra imenovala grešno, mu tako hudo vzkipi žolč, da hoče brata skoraj ubiti.

»I, kakšen norče pa si,« se huduje, ko so minili prvi izbruhi srda in nevolje, »da se pustiš kar tako ukiniti od bolne in razburjene domišljije sestrine? Namesto bojne oprave, katero sem ti bit obljubil, si zaslužil palico! In zato boš odslej služil v kuhinji kot hlapec! Zdaj vidim, da nisi vreden iti v boj za prostost Izraelovo! Svoj načrt bom pa vkljub temu izvršil!«

Natanael mora takoj pričeti poniževalna dela v kuhinji, za katero so bili določeni stranski tempeljevi prostori in v katerih se je pripravljala živež za več tisoč vojakov. Sprva mu novi stan ne de posebno hudo: ganljiva in pobožna smrt sestrina se je vtisnila globoko v njegovo dušo. Toda čez nekaj dni se naveliča enoličnega dela pri ročnem mlinu, tako da prične misliti na beg. Ali kako priti do podzemeljskega hodnika, ki pelje v Hazmonejsko palačo? Navzlic temu pripravi skrivaj bakljo ter skrbno opazuje brata. Kmalu zasledi kraj, kamor skriva Eleazar ključ onega zapaha, kjer je vhod do tajnega hodnika. Sreča mu je mila in drzni beg se

mu posreči. Samo s stražniki v kleti Hazmonejske palače ima nekoliko sitnosti, ker je medtem poveljništvo geslo izpremenilo. Ker pa je brat tempeljskega glavarja in jim pove, da je namenjen v Kajfovo hišo, mu načelnik straže noče delati nadaljnjih zaprek.

»Saj misli tudi Eleazar, ni nocoj tjakaj, da sprejme dole brate pri Esenskih vratih,« pripomni nekdo izmed vojakov.

»Res je, celo stari ben Kadja ne bo ostal tačas doma. Najbrž pošiljata mladeniča, da pripravijo vse potrebno,« odgovori načelnik straže.

Ko čuje Natanael te besede, se sklone ogibati očetove palače in rajši poiskati zavetišče pri Benjaminu. Kadar je premišljeval o nameravanem begu, mu je vedno prihajala na misel hiša z belimi golobi, da si pravno bi si poiskal najprej pri Raheli pripravno skrivališče.

Ko stopi na ulico, mu trešči v obraz piš divjega vetra. Na nebu se podijo z besno naglico črne grmade oblakov, obrobjenih s sivkastorumenimi lisami, po nemirnem ozračju pa vrišči in buči, kakor da so se razvezali vsi peklenski duhovi. S tal se dvigajo težki vrtinci prahu in peska, s strešnih obronkov drči opeka in kamenje; Natanael beži in se stisne k bližnjemu zidu, da si sredi smrtonosnih udarcev reši življenje. Ali bi ne bilo pametneje, vrniti se v hazmonejsko palačo in počakati tamkaj, dokler se ne izdijva strašna nevihta, ki je ravno kar jela neusmiljeno gospodariti po jeruzalemskem mestu? Ne; strah pred kaznijo in nemili spomini na očeta in brata, ki morata vsak trenutek priti do one palače, ga tirata zbesneli nevihti v naročje.

Le sreča, da ubožku ni treba iti v nasprotni smeri viharja, in tako ga pripodi veter naravnost na trg, kjer se pri neki hiši krčevito oklene podbojev njenih vrat, da se nekaj hipov oddahne in si izbriše iz ranjenih oči prah in pesek. Zdajci zakrijejo temno oblačje sivkaste in razjedene megle in takoj se prične vsipati trdo zrnje ledene toče. Le nekaj hipov in že je švignila skozi šumeče oblake ognjena kača, kateri sledi zamolklo bobnenje groma.

»Bog bodi milostljiv,« stoka Natanael. »take nevihte še nisem nikoli doživel! Kako naj prehodim nekaj sto korakov, da dospem do svojega cilja?«

Na to potrka pri mnogih hišah, toda nihče mu ne pride odpirat. Nemara prebivalci med bučanjem nevihte niso slišali njegovega trkanja. »Vseeno hočem priti tja,« vzdihne siromak, ter si tesno ovije glavo v svoj vrhnji plašč in hiti skozi ostro zrnje toče proti znanim vrtnim vratcem. Blisk za bliskom se utrinja in pušča za seboj na mnogih krajih zgornjega in spodnjega mesta rdečega petelina. Vedno debelejša toča bije Natanaelu po hrbtu, ramah in rokah, tako da mu iz množestvilnih ran prične curljati kri. »Tako odpreti, takoj odpreti, če ne me najdete mrtvega pred vrati,« ihti mladenič proti znamenju vrtni. »

Med tem ko razsaja zunaj nevihta, klečijo v Marijini hiši Tamara, njen brat in obe služkinji ob Pavlinini bolniški postelji in opravljajo z njo skupno molitev.

Pred čudapolno podobo trpečega Zvelčarja prasketa mala svetilka in lije svoje slabotne žarke na pobožno družbo. Tamara moli devetdeseti psalm, drugi pa ponavljajo posamezne vrstice. Ko zabobne prvi glasovi groma in strele, završne Roda od strahu, rekoč: »O usmiljeni Bog! Približal se je konec sveta! Gospod bo pokončal to mesto z ognjem, ki šviga z neba! Bodi nam milostljiv! Usmili se nas!« Stara Sara pa zatisne oči in se krčevito tišči za ušesa; sama Tamara in Pavlina se ozreta zaupljivo na podobo Zvelčarjevo, na čigar obličju migljajo motni prameni nemirne lučke. Tudi Benjamin, ki navadno ni bil vdan strahu in bojazljivosti, se skoro ne upa premakniti v svoji zbeganosti in gleda s prosečimi očmi milega Zvelčarja ter ga prosi odpuščanja svojih napak.

Čez nekaj časa poneha zamolklo bobnenje groma; okoli oken poskakuje ledeno zrnje, hišne vogale pa pretresa divja burja. »Čujte,« vikne Benjamin nenadoma, »nekdo trka na vrtna vrata! Že dalj časa se mi je dozdevalo, da hoče nekdo k nam; zdaj sem slišal popolnoma razločno!«

»Živa duša si ne upa ob takem vremenu hoditi zunaj,« odgovori Roda.

»Morda je angel Gospodov, ki nas hoče oteti s tega mesta kakor nekdaj Lota iz Sodome. Od dne do dne sem mislil v ta namen. Kako naj pa drugače pridemo iz Jeruzalema, da uideмо božji kazni?« pristavi Benjamin. »Tamara, če hočeš z menoj, mu grem odpreti; sam si ne upam!«

»Tako greva gledat,« odgovori sestra. »Najbrž trka kak siromak, katerega preganja nevihta!«

Brat in sestra odideta in zagledata pred vrati mladeniča, ki se je bil zgrudil od slabosti na tla in leži kakor mrtev. V istem hipu švigne blisk in osveti njegovo bledo obličje. Tedaj vrisne Benjamin: »Moj Bog, Natanael!«

Takoj spravita ranjenca v hišo, kjer se v rokah sočutnih žensk toliko zave, da jim more nakratko povedati, zakaj je pobegnil od očeta in brata. Slednjic pa pravi: »Se nekaj? Nocoj mislijo vdreti v mesto čete roparja ben Giore! Če hočete njih grabežljivim prstom kaj prikriti, le naglo storite! Slišal sem namreč reči svojega brata: »Seveda bodo ropali in morili; ampak to še ni najhujše; da bi mi le pomagali ukrotiti Galilejce, preden nas napadejo Rimljani, potem se lahko složno bojujemo zoper skupnega sovražnika.«

Zlata in srebra res ni bilo treba skrivati prebivalcem Marijine hiše, vendar so morali nekaj spraviti na varno, kar se jim je zdelo bolj dragoceno kakor vsi zakladi sveta: Veronikin potni prt! Tako ga snamemo skrbne roke s stene in ga položijo v bakreno posodo, katero zakopljejo v najskrivnejšem kraju v kleti. Tudi Tamara si poišče varno skrivališče, ker slutí, da bi jo roparji odpeljali v sužnost, če bi jo dobili v svojo oblast.

Med tem je pričela iznova divjati nevihta in je razsajala skoro do polnoči. Flavij Jožef pripoveduje v svojih spisih, da je jeruzalemsko prebivalstvo trepetaje poslušalo bobnenje groma in pokanje zidov in obupno zrlo, kako je švigal nad mestom

blisk za bliskom. Vse je mislilo, da se zdaj pazdaj poruši zemlja in pride za njene prebivalce poslednja ura. In med tem ko se je tako vršil divji ples naravnih sil, so gorečniki odprli tolpom Simona ben Giora Esensa vrata in spustili v nesrečno mesto deset tisoč njegovih mož in pet tisoč ldumejcev. »Branili so se silnega naliva s ščiti, s katerimi so si pokrili glave, in se tesno strnili med seboj, da bi si ogreli premle ude,« pripoveduje Jožef.

Takoj prično roparji po mestu klati in moriti. Ob jutranji zarji leži na pobočju tempeljskega griča na tisoče mrtvecev. Več kakor jih je popadalo v očitnem boju, je bilo zavratno umorjenih. Tudi bivšima velikima duhovnikoma Ananu in Ješui, ki sta bila sovražna stranki gorečnikov, ni prizaneslo tolovajsko bodalo. Ali navzlic vsem morijam se ben Giori ni posrečilo pregnati Janeza iz Gishale in njegovih Galilejcev iz utrjene Antonije in zunanjih delov templja.

Tudi v Marijino hišo pridereta ponoči dva roparja. Stara Sara jima pokaže siromašno opremljeno stanovišče in one-moglo ženo na bolniški postelji ter ju prosi s sklenjenimi rokami milosti in usmiljenja. »Ni tukaj skritih nobenih Galilejcev ali vojakov?« zarolini eden izmed njiju ter zapreti starki z ostrim mečem.

»Nobenega možkega bitja razen dveh nedolžnih dečkov, kakor resnično upam v blaginjo Izraelovo!« ga prosi Sara na kolenih.

»Pokaži nama jih!«

Starka vzame s tresočo roko svetilnico in posveti nasilnikoma v Pavlinovo sobico. Natanael mirno spi zaradi utrujenosti; Benjamin pa plane pokonci, ko odmakneta roparja vrata in se približata njegovemu ležišču.

»Rdeči Tubal!« vzklikne deček, ko zagleda pred seboj rdečcebradca, kateri ga je nekoč spravil iz roparskega taborišča v mesto.

»Lej, lej, kaj vse leliko pride človeku pod roko! Da, jaz sem!« se čudi ropar. »In ti si oni mehkopernati ptiček, katerega sem takrat moral prinesiti staremu grešniku Zabulon! Ali si zdaj že našel svoje-ga očeta, mali?«

»Našel, pa zopet izgubil! Oh, rdeči Tubal, nemara so ga tačas tvoji tovariši ujeli ali celo umorili? Ne bodi hud in povej mi! Kaj, ničesar ne veš o njem? O, potem pa gotovo še kod živi! In Salome, dobre, stare Salome še vedno niste izpu-stili na prosto?« povprašuje Benjamin.

»Brez odkupnine ne izpustimo niti stare ženske,« se smeje ropar. »Starica je še zmerom pri naši prtljagi in bo prišla z njo vred v Jeruzalem. Zahvaliti se mora svoji kuharski umetnosti, da gleda še danes beli dan; kajti ni človeka pod milim nebom, ki bi znal našemu glavarju tako okusno pripraviti kosilo kakor ona. In to Simonu ben Giori ni malenkost. Kdo pa je ta zaspanec, ki leži tukaj? Tako je velik, da je najbrž kak galilejski potepuh. Halo, pokonci!«

»Ah, dobri Tubal, pusti ga, naj spi. Saj vidiš, kako krvavo ga je oklestila toča! Prav gotovo ni Galilejec; veš, da ti ne lažem!« prosi Benjamin.

Rdeči Tubal še vedno premišlja, kaj bi storil. Tu mu zakliče tovariš: »Le hitro, hitro, brat! Stisni ga za goltanec, ali pa ga pusti v miru! Prebrskati morava še druge hiše; to beraško ljudstvo nima posebnih zakladov!«

S temi besedami zapustita roparja Marijino hišico.

(Dalje.)

Leto 1809.

A) SLAVNI BOJI.

Napoleon je začetkom 19. stoletja stal na vrhuncu svoje moči; — cela Evropa se je tresla pred njim. Le v Alpih je bilo malo ljudstvo, ki se je oklepalo z vso silo svoje vere in starodavnih naprav ter je tiho upalo, da mu dojde od cesarske hiše dan odrešenja. To je bilo tirolsko ljudstvo.

Tirolska je bila vsled Napoleonovih zmag nad Avstrijo utelešena bavarskemu kraljestvu. Toda bavarska »prosvitljena« vlada je skušala zatreti vse, kar je bilo ljudstvu sveto in drago; prepovedala je zvonjenje, zornice, božje grobe, procesije itd. Sosebno je navdajalo s srdom Tirolce, ko so najboljše tirolske mladeniče začeli utikati v bavarske polke, ki so služili Napoleonu. Dne 16. januarja 1809 se je podal Andrej Hofer, zaupnik tirolskega ljudstva z dvema tovarišema na Dunaj; tam so ti moške v soglasju z nadvojvodom Ivanom sklenili splošno ustajo Tirolske proti nasilniku; obljubljeno jim je bilo, da jih bo pri tem podpirala avstrijska vojska.

»Kvišku, Tirolci, kvišku,« tako se je glasil poziv ljubljene nadvojvode Ivana, »ura rešitve je napočila!« Ta klic je šel po celi Tirolski ter našel odmev v vseh srečih.

Prav tiho so se oboroževali po vaseh, strelci so se urili v streljanju, žene in otroci so raznašali važne novice; vse se je godilo tako prikrito, da Bavarci tega niti opazili niso.

Določeno je bilo, da pride avstrijska vojska dne 9. aprila v Tirole; ta dan naj bi udarili tudi Tirolci. Kot znamenje ustaje so plavale rdeče zastavice po rekah. Otroci so delili listke s kratkim napisom: »Čas je napočil!« V kratkem času je bilo vse pod orožjem. Iz Celovca je prodiralo 7000 Avstrijcev pod generalom Šastlerjem proti Tirolski ter so prekoračili pri Lienzu mejo; ljudstvo jih je sprejelo z glasnim vriskom, zvonjenjem in streli. Obenem se je pomikala 800 mož broječa četa proti Zilerski dolini. V Tirolski je šela takrat bavarska armada 7000 mož. Prvikrat so trčili skupaj pri Ladriškem mostu. Bavarski poveljnik Wrede je moral zapustiti Franzensfeste in Brener ter se umakniti v Inomost.

»Jutri,« tako je pisal svojim Pasajcem Andrej Hofer, ki je bil duša vsega gibanja, »jutri se bomo udarili za Boga, cesarja in domovino; opominjam vsakogar, da se naj bije hrabro!« 11. aprila je pobil s svojimi Pasajci bavarski bataljon pri Sterzingu. Njegovi strelci so dobro merili

izza senenih vozov, ki so jim služili vrlo dobro za zavetje; dve hrabri deklini ste te vozove vodili. Od vseh strani stiskani so se umaknili Bavarci v Inomost; tam se je moralo odločiti, kdo bo zmagal, kajti tirolski strelci so vreli raz vseh gora skupaj. Dne 12. aprila je bila odločilna bitka; naj-hujše borbe so se vršile ob mostu Ine in na gori Izel. Ditiurt, bavarski mestni poveljnik, je padel. Že ob 10. uri zjutraj so šli Tirolci vriskajoč kot zmagovalci v oproščeni Inomost. Vendar so se morali še drugi dan boriti proti 4000 Francozom in Bavarcem, ki so pod Bissonom prodirali od juga. Tirolci so jih med goro Izel in vasjo Wilten obkolili in jih prisilili, da se udali.

Zmaga Tirolcev je bila popolna: dva generala, 17 štabnih in 113 višjih častnikov, 3860 Bavarcov in 2050 Francozov so ujeli; zaplenili so 1 orla, 3 zastave in 7 topov.

V Tridentu je še stal sovražni general Baraguay d'Hilliers s 10.000 možmi. Avstrijci in Tirolci so ga potisnili proti Roveredo ter ga tam premagali dne 24. aprila. 26. aprila so imeli zmagovalci slovesen vhod v Roveredo, dne 27. aprila v Alo. Tako so podali roko nadvojvodu Ivanu, ki je na Laškem stal s svojo armado.

Celo Napoleon, ki je vsled teh dogodkov hitel iz Pariza na Bavarsko, ni mogel odreči pohvale vrlim Tirolcem. Rekel je: »Bavarci niso znali vladati Tirolske. Oni niso bili vredni tega hrabrega ljudstva, katerega upor me navdaja s spoštovanjem.«

Ko je došel Napoleon, se je obrnila bojna sreča; premagal je Avstrijce pri Abensbergu, Landshutu, Eckmühl; Tirolska je bila zopet na stečaj odprta sovražniku.

Tam niso bili pripravljeni na nov napad. Tako sta mogla Deroy in Wrede, seveda šele po trikratnem napadu, vzeti ožino Strub ter zasesti Kufstein. Z 10.000 možmi so prodirali Bavarci ob reki In ter so pri Wörglu premagali generala Šastlerja. Goreče razvaline so kazale pot, po kateri se je vaila sovražna vojska. Kmalu so zasedli sovražniki zopet Inomost. Lefevre, francoski višji poveljnik, je nato pozval Tirolce, naj se udajo.

Toda ti so ostali zvesti svojemu vladarju; njihova živa vera in zvestoba jim je dala novega upanja in pogum k zopetnemu ustanku. Razsrjeni radi opustošenj sovražnikovih so se zopet dvignili kakor en moč.

Andrej Hofer je takrat stal na jugu, Šastler na Brenerju. Zaupajoča na pomoč presvetega Srca Jezusovega — Hofer je namreč pred bitko ponovil svojo obljubo presv. Srcu — sta oba udarila vdrugeč proti Inomostu.

25. majnika so Tirolci planili raz gore Izel na mesto. Na obeh straneh so se srdito borili; bitka je ostala neodločena. Dne 29. majnika so prihrumeli kmetje zgorije inske doline pod poveljstvom kapucina o. Haspingerja proti Inomostu; sovražnik se je moral umakniti; Tirolska je bila v drugič osvobodena. Poleg o. Has-

pingerja se je še posebno odlikoval hrabri Spekbaier.

Napoleon je med tem prodril do Dunaja ter je imel 13. majnika vhod v mesto, ki ga je zapustil nadvojvoda Karl. Bil je nato sicer premagan pri Aspern in Esslingen dne 21. in 22. majnika; toda zopet je zmagal 5. in 6. julija pri Wagram ter je vsled te zmage mogel misliti na to, da si zopet podjarmi Tirolsko. Poslal je tja generala Lefèvre s 50.000 možmi, ki so se pomikali iz Solnograda proti Tirolu; od drugih strani so se bližali deželi Bavarci, Würtenberžani ter generali Rusca, Castelles in Peyri. Avstrijska posadka je deželo zapustila; zato je bila ta sovražniku na stečaj odprta. Lefèvre je prodril do Inomosta ter ni našel resnega upora. Od tam je pozivljaj ljudstvo, naj se uda, ter obetal izdajalcem po 100 do 1000 gold. Toda v celi deželi se ni znašel izdajalec. Na klic Hoferjev je stopila zopet vsa Tirolska pod orožje.

Najprvo so bili Francozi tepeni pri mostu poleg Oberaua; raz višin so Tirolci valili drevesa in skalovje v dolino

Naposled je opešana dežela morala podleči silni premoči; izkrevavela je. Hofer, utrujen od naporov, je zbežal na Brantahersko planino ter je bival ondi v gorski koči. Na njegovo glavo so postavili Francozi 1500 goldinarjev; Hofer je zaupal, da se med njegovimi rojaki ne bo našel izdajalec. In vendar se je našel. Izdal ga je kmet Franc Rafl, ki je pokazal Francozom pot do skrite gorske koče, kjer je bival Hofer; tam so ga ujeli dne 27. januarja 1810 ponoči. Dne 20. februarja 1810 so Francozi ustrelili slavnega Hoferja na obzidju trdnjave Mantove.

Sicer so Tirolci v boju naposled podlegli, toda kri Hoferjeva in njegovih rojakov ni tekla zastonj; vzbudila je moče, katerim se je posrečilo ostresti jarem samosilstva. Čez nekaj let je bila Tirolska prosta.

Junaški boji Tirolcev v letu 1809. pa bodo vedno sloveli v zgodovini; posebno pa bo žarelo v povestnici ime njihovega načelnika Andreja Hoferja; ostal bo on vsem dobromislečim vzor junaštva, zvestobe, požrtvovalnosti ter zaupanja na Boga. Zares zlat značaj, ki si ga naj po-

jarmil Napoleon; zopet je vzbudil v potrtih srcih novo hrepenenje po zgubljeni prostosti in veselo zaupanje na boljšo bodočnost. Po Hoferjevem zgledu so se dvignili drugi narodi ter naposled strli verige suženjstva.

Resnično! Zgodovina pozna malo tako izrednih in prikupljivih značajev, kakor je bil Andrej Hofer; boljšega vzornika ne najdeti mož, mladenič.

Vojskovodja sicer Hofer ni bil; nekateri njegovih vojnih tovarišev, kakor Spekbaier, Walner, Aizensteken, so bili nadarjenejši vodje v bitkah. Vendar so ga vsi radi priznali kot najvišjega poveljnika. Niso ga izvolili za načelnika; kar sam ob sebi je postal Hofer vrhovni vodja Tirolske; že njegova osebnost je bila močna vez vseh tirolskih domoljubov.

Tudi državnik ni bil, in vendar je rešil svojo domovino gotovega propada. Kdo bi se ne vnel za priprostega, ponižnega moža, ki je po volji drugih sprejel najvišjo čast v deželi ter postal deželni poglavar? Kot tak je vpejal v svoji domovini zopet red. Bil je ljudomil, dobrotljiv, pravičen vladar: po očetovsko je lju-

Jožef Spekbaier

Andrej Hofer

Pater Joahim Haspinger

na preplašene sovražnike; sam vrhovni poveljnik je moral bežati nazaj v Inomost. Tudi na drugih krajih so zmagali Tirolci, katerim so vrlo pomagale tudi ženske.

V tretjič se je izvršila odločitev pri Inomostu. Lefèvre je imel še 25.000 mož; Tirolcev je bilo 18.000. V nedeljo, 13. avgusta, so imeli v tirolskem šotorišču službo božjo že ob dveh zjutraj; ob zori se je začela bitka. Sedemkrat so sovražne čete naskočile goro Izel, sedemkrat so jih vrgli Tirolci nazaj. Bitka je trajala do noči; ker je sovražnik zgubil 4000 mrtvih in 6000 vjetih, je ponoči zapustil Inomost.

Andrej Hofer je imel že tretjič kot zmagalec slovesen vhod v Inomost, kjer je bil imenovan za deželnega poglavarja ter je do oktobra modro vladal deželo.

Avstrijo je med tem prisilil Napoleon k dunajskemu miru (20. oktobra), v katerem se je moral cesar Franc odpovedati Tirolski. Vest o tem miru je sicer prišla tudi na Tirolsko, a mnogi ji niso hoteli verjeti. Zopet so se uprli Tirolci na lastno pest ter so si priborili zopet več zmag.

stavimo tudi Slovenci v posnemanje. Po njegovem zgledu ljubimo Boga, cesarsko hišo in rodno zemljo do zadnjega izdihla!

B) JUNAČ LETA 1809.

Andrej Hofer.

Evropa je po večini ječala pod jarmom samosilnega Napoleona. S pritajenim srdom so nosili narodi ta jarem, a upreti se niso upali železni pesti, ki jih je bila. Naposled jim je iz hribovite Tirolske zasijal žarek upanja. Hrabri in uspešni boji tirolskih kmetov so jih prepričali, da legije Napoleonove niso nepremagljive. Vzornik vsem pa je postal Andrej Hofer, vodja tirolskega ljudstva, od vseh občudovani junak leta 1809.

Na Brennerju in na gori Izel je razvil Hofer zastavo prostosti; na njegov migljaj so se dvignili tisoči kakor en mož ter so kakor skala stali v vročih bojih nasproti zmage vajenim armadam; trikrat je nobil francoske usiljence ter jih pogнал iz ljubljene domovine.

Duh Hoferjev, poln življenja, je zavel po vseh evropskih deželah, ki jih je pod-

bil svoje podložne. Odločno in javno je zastopal načela svete vere ter je pospeševal pobožno, versko življenje; zahteval je od svojih podložnih, naj žive čisto, нравno. Ako je kedaj napravil kako pomoto, se ni sramoval priznati in popraviti svoje napake. Tudi kot deželni glavar tirolski je nosil navadno kmečko obleko ter je v Inomostu v cesarski palači živel tako priprosto, kakor v svoji domači kmečki hiši. Hrano so mu nosili iz gostilne; stala ga je na dan le 45 krajcarjev. Ako je moral kako važno zadevo rešiti, je rekel navadno: »Zaupajmo v Boga, in vse bo dobro šlo!« Bil je Hofer krepke, močne postave; toda jasno, prijazno je gledalo njegovo oko; iz njega sta odsevala poštenost in duševni mir. Srce je imel mehko, čuteče. Do vsacega je bil prijazen, mil. Bil je zvest ljudem, zvest Bogu. Dičila ga je iskrena, odkrita pobožnost. S prikrito nejevoljo je prenašal krivice, ki so se godile njegovemu ljudstvu od usiljencev; globoko so ga ganili vzdihli trpečega ljudstva, ki je ljubilo prostost, pa je bilo zatirano. Malo mož je tako srčno ljubilo domovino, kakor je ljubil Hofer

svojo tirolsko deželo. Zvesto udan je bil habsburški cesarski rodbini. Trenutek pred smrtjo, ko so že vojaki s puškami nanj merili, je zaklical: »Živel cesar France!«

Ime Hoferjevo se bo do konca dni svetilo v zgodovini; njegove slave ne bo konec. To slavo si je pa priprosti, neuki mož pridobil s svojo skalnato trdno vero, s svojo izredno ljubeznijo do domače grude in z neomejeno udanostjo do habsburške cesarske hiše; bil je posebej izraz poštenega, vrlega tirolskega ljudstva. Sebičnosti ni poznal Hofer. Pri vsem delovanju ga je vodilo prekrasno načelo: vse za Boga, cesarja in domovino. Neupogljivo je zaupal v Boga. Njegov bojni klic se je glasil: Zaupajte na Boga in borite se hrabro!

Njegov lepi, čisti značaj se je pa posebno silajno pokazal pred smrtjo. Nagovaljali so ga francoski generali, naj stopi v službo cesarja Napoleona; s tem bi lah-

ko rešil svoje življenje in bi prišel do visocih časti. Toda Hofer je odločno in slovesno izjavil: »Jaz sem bil, sem in ostane zvest habsburški hiši.« Z molitvijo se je pripravil na smrt ter je pobožno prejel svete zakramente za umirajočega. Kot krščanski junak je mirno zrl smrti v oči. Ni si pustil zavezati oči, ko so vojaki merili nanj. Goreče je še molil; nato je z jasnim glasom sam zaklical vojakom: »Stre-ljajte!«

Hoferjev spovednik, ki je bil priča pri tej junaški smrti, je zapisal besede: »Čutil sem tolažbo, ko sem občudoval moža, ki je šel v smrt kot krščanski junak in trpel kot neustrašen mučenik.«

Vest o smrti Hoferjevi je vzbudila veliko nejevoljo nad francosko nasilnostjo daleč čez meje Tirolske; škodila je ta usmrtitev Napoleonu bolj, kakor bi mu škoditi moglo deset izgubljenih bitk. Jeza podjarmljenih narodov je vzklopela. Zopet so zahrepeneli po prostosti. Povsodi so

slavili Hoferja kot junaka in mučenika prostosti in pravice. Iz smrti Hoferjeve je vzklila zopet prostost Tirolski. Kakor je Hofer na poti v smrt prerokoval, tako se je zgodilo. Ni še minulo pol desetletja, že je bila Tirolska zopet prosta pod avstrijskim orlom.

Andrej Hofer ostane za vse čase znamenita prikazen v zgodovini; njegovo ime posebno še letos ob važni, znameniti stoletnici 1809—1909.

Tudi vi slovenski mladeniči in moške si vzemite Hoferja za zgled. Posnemajte njegovo trdno, živo vero, ki naj prešinja vse vaše delovanje; bodite nesebični kot on; od njega se učite požrtvovalno ljubiti slovensko domovino in svoj rod; ohranite zvestobo Bogu in narodu — do zadnjega trenutka!*)

R.

*) Društva, sezite po krasni igri: »Andrej Hofer«, ki je izšla v »Katoliški Bukvarni«!

Razgled po domovini.

Shodi S. L. S. Na Šenturški gori je govoril na političnem shodu državni in deželni poslanec dr. Krek. — V Kropi in Kamni gorici je imel shod deželni poslanec Piber. — V Mengšu je predaval v društvu g. poštar Slavko Ravnikar. — Krasno sta uspela shoda v Starem trgu pri Poljanah in v Semiču. Na prvem shodu je bilo navzočih do 500 oseb z ondotnimi župani. Na obeh shodih sta govorila deželni poslanec Belokrajine, Matjašič, in tajnik S. L. S. dr. Rožič. Ljudstvo je soglasno izražalo zaupanje poslancem S. L. S.

Visoko odlikovanje. Presvitli cesar je imenoval vojaškega superiora v Gradcu, veleč. g. Antona Jakliča za častnega kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja.

Boj za slovensko vseučilišče. Da se razširi zanimanje in gibanje za slovensko vseučilišče, bo razdelil deželni odbor kranjski tisoč izvodov knjižice: »Boj za slovensko vseučilišče«, ki jo je izdala »Slovenska dijaška zveza«, med društva in razne korporacije.

Marijanišče v Ljubljani si bo zidalo novo zgradbo, ki bo stala okoli 300 tisoč kron, a kranjski mladino ljubi se ne bodo zbalih teh stroškov in dolgov, saj so pričeli dosedanjega blagoslova božjega nad tem zavodom. Dne 4. maja je preteklo 25 let, kar je umrl ustanovnik Marijanišča, preč. g. dr. Ivan Gogala, imenovani knezoškof ljubljanski. Ta velik pedagog in ljubitelj mladine je bil začel s kapitalom 11 goldinarjev, danes pa ima Marijanišče pod svojo streho do 200 ubogih šolarjev. Priporočamo kar najtopleje vsem Slovencem ta prekornostni zavod, ki preskrbuje toliko sirot z vsem potrebnim.

Pomanjkanje krme na Koroškem je tako hudo, da morajo kmetje v velikovski okolici živino krmiti s smrekovo brino, radi česar je že mnogo živine zbolelo in poginilo. Razdeljevala se bo sedaj med revne posestnike brezplačno živinska sol; južna in državna železnica ste za prevajanje te soli dovolili precejšnje ugodnosti.

Proč od celjske Zadrúžne zveze! Na več shodih Kmečke zveze v slovenjegraškem okraju, na katere so prišli tudi somišljeniki iz bližnje Koroške, so pristaši takozvane Narodne stranke vročerkvno in ognjevito kričali: »Korošci vun!« Primeren odgovor temu je dala slovenska hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu, ki je te dni naznanila celjski Zvezi svoj izstop. Gotovo bodo sledile tudi druge koroške posojilnice, ki so še včlanjene pri celjski liberalni Zvezi.

Zivljenje na Šmarni gori. Živalino je bilo predzadnje nedeljo na Šmarni gori. Naša organizirana mladina je ta dan poletela k šmarnogorski Materi božji. Zjutraj so imeli telovadci ljubljanske okolice — nad sto jih je došlo gori — sv. mašo z govorom, kar je opravil g. Vovko, kaplan iz Št. Vida, ki je imel tudi zunaj cerkve navdušen govor na mladeniče. — Šentpetersko društvo »Prosveta« je pohitelo tudi na goro. Zanj je opravil sv. mašo g. katehet Mlakar. — Popoldne pa je došlo okrog 110 vajencev iz Ljubljane pod vodstvom g. profesorja dr. Jeršeta in mestnega učitelja g. Simona.

Državna konjerejska darila za kobile in žrebce. Na kranjskem se bodo leta 1909. delila državna darila za konjsko rejo: a) za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljeno; b) za mlade zaskočene kobile in c) za žrebce v naslednjih devetih konkurenčnih postajah: dne 21. junija 1909 ob 9. dopoldne v Bohinjski Bistrici za konje mrzlokrvnih plemen; dne 22. junija 1909 ob 9. uri dopoldne v Lescah za konje mrzlokrvnih plemen; dne 23. junija 1909 ob 8. uri dopoldne v Kranju za konje mrzlokrvnih plemen; dne 26. julija 1909 ob pol 3. uri popoldne v Domžalah za konje mrzlokrvnih plemen; dne 27. julija 1909 ob 8. uri dopoldne v Škofljici za konje žrebčarniškega in mrzlokrvnega plemena; dne 28. julija 1909 ob 9. uri dopoldne na Vrhniki za konje žrebčarniškega plemena; dne 29. julija 1909 ob 9. uri dopoldne v Velikem gabru za konje žreb-

čarniškega plemena; dne 30. julija 1909 ob 8. uri dopoldne v Mokronogu za konje žrebčarniškega plemena; dne 31. julija 1909 ob 8. uri dopoldne v Št. Jerneju za konje žrebčarniškega plemena. — Za delitev daril veljajo odredbe, ki so se ukrenile po dotičnih ukazih c. kr. poljedelskega ministrstva z ozirom na razmere dežele.

Ne v Ameriko! Iz Amerike pišejo: Zdaj so spet začeli prihajati izseljenci iz vseh strani. Samo iz Italije jih je prišlo v februarju in marcu 20 tisoč. Tukaj v Ameriki se vsi temu čudijo in poprašujejo: zakaj prihajajo ljudje v Ameriko? Nihče ne zna pravega odgovora na to vprašanje. Nekateri mislijo, da se bo sedaj pod novim predsednikom Taftom spremenila politika in da bodo v povzdigo obrti odprte mnoge nove tovarne. Morda sicer pride do tega, pa ne še tako hitro. Saj sedaj se še nič tega ne opaža. Danes je položaj izseljencev slabši nego prej. Prejšnje čase smo imeli vsaj vedno enako dnino, dasi je bilo težko najti delo, sedaj so pa začeli gospodarji zniževati dnino, da je gorje. Kdor je tako srečen, da najde delo, zasluži en dolar (5 K) na dan. Pa kaj je to v Ameriki? Če se kdo vozi iz Bostona v Baltimor v Severni Ameriki, opazi sicer po industrijskih mestih vse polno tovarniških dimnikov, a iz njih se ne kadi, ker delo počiva. Slabo se nam godi sedaj v Ameriki, zato pa svetujemo domačim, naj ne silijo v Ameriko.

Svari se pred Albanijo! Lansko leto je najela neka italijanska tvrdka za Albanijo v Istri in tudi po Goriškem mnogo delavcev za dela po gozdih. Šli so septembra meseca doli in so tam skusili mnogo hudega: niso imeli kje spati in mučila jih je malarija, vrh tega pa so izgubili še vsled intervencije turških oblasti delo. Ako pa že gre kakšen delavec doli, naj gre edino pod sledečimi pogoji: 1. delodajalec mora skrbeti za zdrava stanovanja. 2. mora na svoje stroške prepeljati bolnike na malariji do zdravnikov in 3. mora

plačati odškodnino za slučaj, da oblasti delo prepovedo.

Strašna b'amaža štajerskih liberalcev. »Veste, kaj je novega? V petek vsi volimo Brinarja«, taki lepaki so pretekli teden po načinu ameriške reklame po nekaterih krajih vabili ljudi na volišče za liberalnega kandidata. V soboto pa je bil v nekem trgu ta lepak preplepljen in se je bralo: »Veste, kaj je novega? Izvoljen je Pišek!« In ko so liberalci to novico prebrali, so odšli s klaverno povešenimi glavami.

Duhovniške vesti s Štajerskega. Župnijski izpit so naredili č. g. kaplani: Jožef Erker, Jakob Gašperič, Ivan Hauptman, Janez Luskar, Martin Petelinšek, Frančišek Planinc, Viktor Pregler, Jakob Rabusa in Frančišek Sal. Spindler.

Sad svobodne šole. Na meščanski šoli v Kaplici na Češkem zgodil se je te dni ta-le žalosten slučaj. Neki učenec ondotne šole, sin znanega svobodomisleca, je šel k skupnemu šolskemu sv. obhajilu, vzel hostijo iz ust, jo djal v svoj žepni robec in jo zunaj cerkve prilepil na cerkveni zid ter jo obmetaval s kamenjem. Žandarmerija preiskuje stvar. — Tako šolo hočejo naši liberalni učitelji. Seveda ne bodo slovenski starši nikdar privolili, da se vresničijo nakane liberalnega učiteljstva, ki se po svojem časopisju ogreva za »Svobodno šolo«.

Župnik v Lozicah na Vipavskem je postal ondotni upravitelj č. gosp. Janez Klemen.

V Železnikih na Gorenjskem se je ustanovil »Orel«, kateremu je že pristopilo več vrlih mladeničev.

Cerkvené vesti s Koroškega. Pri šmarnicah v Celovcu pridiguje ob vedno natlačeni cerkvi vsak dan zvečer ob 7. uri dr. Zdešar iz reda lazaristov iz Gradca. Dr. Zdešar je slovenski rojak. — Na župnijo Javorje je prezentiran tamošnji župni oskrbnik č. g. Franc Božič. S tem je izpolnjena večletna želja tamošnjih župljanov, ki ljubijo svojega požrtvovalnega dušnega pastirja. — Zbolel je gosp. Rok Tojnkó, župni oskrbnik na Obirskem in se priporoča duhovnim sobratom v molitvi. Na srčni vođenici je zbolel vpokojeni župnik v Kellerbergu č. g. Jožef Elbert; deficient č. g. Jožef Oberauer je nevarno bolan in se nahaja v bolnišnici sester elizabetink v Celovcu. Č. g. župniku Martinu Schmidt, ki se nahaja sedaj v Meranu, in č. g. katehetu Gvidonu Zernatto, ki biva v Gorici, se je zdravstveno stanje poslabšalo.

Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem ima svoj 19-letni občni zbor v Celovcu v »Rokodelskem domu« dne 27. t. m. ob 2. uri popoldne.

V Rim se je odpeljal tržaški škof mil. g. dr. Nagl, da se udeleži slovesnega proglašenja za svetnika blaženega Klementa Hofbauerja, dunajskega apostola. Škofa spremlja č. g. mestni kaplan Ivan Tul.

Ricmanjska stvar se torej vendarle giblje proti koncu. Slišimo, da se začne cerkev prav kmalu popravljati in da je delo baže že oddano nekemu g. Bekarju iz Rocola. Občinski zastop dolinski je hotel še v zadnjem hipu vso stvar zavleči s

tem, da je mislil zahtevati od cerkvene oblasti neke pisane garancije glede rabe slovenščine v cerkvi, kar pa je, kakor se nam poroča, ricmanjski vaški načelnik g. Berdon sam preprečil, ki je povdarjal, da so taka vprašanja lokalna zadeva med Ricmanjci in škofom in velja tu samo to, kar se je med škofom in dr. Laginjo pisмено sklenilo. Če je temu res tako, nas to iskreno veseli, ker smo vedno želeli, da se povrnejo v Ricmanje zopet normalne razmere z lepim krščanskim življenjem. Vsa navskrižja, nesporazumljenja in sovražstva pa naj bodo potem za vselej pozabljena.

Nova odredba sv. očeta. Sv. oče Pij X. je dovolil, da se smejo moliti in peti v vsej katoliški cerkvi litanije v čast sv. Jožefu. Za to pobožnost so podelili 300 dni odpustkov.

V pokoj je stopil č. g. Franc Perpar, župnik pri Sv. Trojici pri Tržišču in se naselil v Dobrničah; vpokojeni topliški župnik in duh. svetnik č. g. Ivan Podboj se je naselil v Kandiji pri Novem mestu.

Ljubljancan, duhovnik v Ameriki. Svoječasno smo poročali v našem listu, da je naš rojak Rev. Leo Blažnik dobil lepo slovaško faro v St. Mary v lepem mestecu Haverstraw na višinah ob Hudson Riverju v državi New-York. Kakor povzamemo sedaj iz angleškega časopisa, je naš rojak v imenovanem mestu splošno priljubljen in sicer ne le med svojimi župljani, temveč tudi med tamošnjimi domačini, to tembolj, ker je tudi član velike organizacije Knights of Columbus, h katerej spadajo tudi najboljši meščani imenovanega mesta. Nedavno je meščanstvo v Haverstraw priredilo našemu rojaku v tamošnjem opernem gledališču lep sprejem in irsko igro »Arrah-na-Pogue«, kateri so prisostvovali vsi njegovi prijatelji.

V tujini umorjen. V S. Lorain v Ameriki so neki neznani ljudje na cesti zaklali 19 let starega Slovenca Antona Udovca iz Rakeka na Notranjskem.

V zdravstveni zastop vipavski je deželni odbor imenoval za svojega zastopnika g. Fr. Furlana, posestnika v Mančah.

V okrajni cestni zastop škofjeloški je imenoval deželni odbor svojim zastopnikom gosp. Luka Markeljna, posestnika v Škovinah.

Za železnico Kamnik-Polzela je vložilo štirideset občin ob kamniški železnici in projektovani po tuhinjski dolini prošnjo na vojno in železniško ministrstvo. Ravno to so storile interesovane štajerske občine. Ta železnica je gospodarsko in strateško zelo potrebna.

Zgradba vodovoda za Košano, Kalce. Neverke se te dni prične; delo je oddano tvrdki Lončarič. K vodovodu za Spodnjo in Gornjo Šiško, ki se je ravno kar pričel graditi, prispeva dežela 25 odstotkov. Stroški bodo znašali 98.000 kron.

V zdravstveni zastop ilirskobistriški je imenoval deželni odbor deželnega poslanca Ravnikarja.

Zmaga S. L. S. V Gabrovici na Krasu so bile 10. t. m. občinske volitve. Radi mogočih burnih prizorov je došel c. kr. okrajni komisar na volišče. Zmagala je

S. L. S. 11 novih starejšin pripada S. L. S., eden sam k liberalni. Slava! Liberalci podajo utok; a ne bo jim veliko pomagal. Sam c. kr. okrajni komisar je rekel, da je videl malo tako pravičnih volitev. Dne 16. t. m. je vzelo slovo prejšnje liberalno sta-rešinstvo.

Notranjski in goriški »Orli« prirede veliko javno telovadbo v raju kranjske dežele v Vipavi 30. maja na binkoštno nedeljo. Bratske odseke prosimo, da nemudoma javijo svojo udeležbo vipavskemu »Orlu«. — Opozarjamo vse prijatelje na to prireditev, ki bo združena z mladeniškim tečajem. Na zdar!

Izpit zidarsko-stavbno tehniškega mojstra je napravil pri visoki c. kr. deželni vladi gosp. Alojzij Breclj iz Zapuž pri Ajdovščini. Absolviral je z dobrim uspehom tečaje za stavbne obrtnike na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani.

Cerkvena pesmarica za Marijine družbe, Anton Grum, I. del. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Cena 2 K. Pred seboj imamo veliko iz 75 pesmi obstoječo zbirko, ki nuja najlepše cerkvene skladbe naših domačih skladateljev: A. Nedved, St. Premrl, A. Foerster, P. Hug, Sattner, Gr. Rihtar, Iv. Pogačnik, P. Ang. Hribar itd. Ker nudi to delo veliko izbiro lahkih, močnem naših zborov primernih, pa vendar lepih in cerkveno dostojnih skladb, bodo segli z veseljem po njem naši pevovodji. Cena 2 K za izvod je za obširno zbirko razmeroma jako nizka. Dalje priporočamo cerkvenim zborom za mesec majnik in junij sledeče skladbe: Foerster Anton, Op. 100, Šest Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove z orglami. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 40 vin. — Foerster Anton, Op. 107, Ave Maria, vocum inaequalium aut vocum aequalium Pr. part. 60 vin., glasovi po 20 vin. — Anton Grum, V ponižnosti klečimo in pet Marijinih pesmi za mešani zbor. Cena 1 K. — Hladnik Ignacij, Op. 15, 16 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K, glasovi po 20 vin. — Hladnik Ignacij, Op. 25, »Ave«, 17 Marijinih pesmi za samospese in orgle. Part. 2 K. — Hladnik Ignacij, Op. 45, Češčena Kraljica! 15 Marijinih pesmi za mešani zbor, solo-speve z orglami. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 30 vin. — Hladnik Ignacij, Op. 51, 19 Marijinih pesmi za solo-speve, mešani zbor in orgle. Part. 2 K. — Laharnar Ivan, Šmarnične pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Part. 1 K 30 vin. — Pogačnik Ivan, Op. 8, 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 1 K, glasovi po 20 vin. — Sattner P. Hugo, 11, Marijine pesmi za mešani zbor in orgle. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 50 vin. — Sicherl Josip, 25 Marijinih pesmi (Riharjevi in drugi napevi) za mešani in moški zbor. Part. 2 K, glasovi po 35 vin.

Nemški cesar se je peljal minoli četrtak ponoči skozi Ljubljano na Dunaj na obisk našega cesarja. V Ljubljani se je mudil dvorni vlak na kolodvoru 13 minut.

Pri občinskih volitvah v Pulju je bil izvoljen državni in deželni poslanec dr. Laginja za odbornika.

Železniška nesreča. Pri Pesnici, prvi postaji od Maribora proti Dunaju, je zavozil 11. t. m. brzovlak v takozvani gleda-

liški osebni vlak. Pri tem sta bila dva vozova osebnega vlaka popolnoma razbita in sta potem zgorela. Ubit je bil mariborski akademični slikar Walter, dva potnika sta bila nevarno, trije pa lahko ranjeni. Vzrok, da je bilo primeroma le malo ranjenec, je ta, ker je osebni vlak vozil le okoli 40 oseb.

Vojaški nabori so trajali v Ljubljani celi minoli teden. Od jutra do poldneva so fantje ukali in prepevali, kakor je običajno ob takih dneh. V petek, 14. t. m. se je vračalo nekaj pojočih mladeničev po mestu proti domu. Kar se naenkrat zakadi več policistov proti njim in jih kar s silo odžene s seboj. Ljudstvo, ki je opazovalo ta nasilni čin ljubljanske policije, se je silno zgražalo nad tem. Mnogim so se fantje, nič hudega sluteči, smilili. Svetovali bi mestni policiji, naj tako vestno, kakor poštene kmečke mladeniče, aretuje razne lopove in druge nevarne postopače, ki ne prestando nadlegujejo občinstvo po hišah in ulicah. To bo bolj hvaležno delo!

Pri občinskih volitvah na Igu pri Ljubljani je bilo izvoljenih 13 somišljenikov S. L. S. in 7 liberalcev.

Ameriški slovenski škof msgr. Stariha, ki se je lani mudil dalj časa na Kranjskem, se je odpovedal škofiji.

Slovensko kat. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu si je na svojem prvem občnem zboru dne 14. t. m. izvolilo za letni tečaj 1909 sledeči odbor: Predsednik: iur. Anton Ogrizek; podpredsednik: med. Andrej Arnšek; tajnik: iur. Joško Ilc; blagajnik: teh. Franjo Rueh; knjižničar: med. Ljudevit Kramberger; gospodar: med. Stjep. Deanović; odb. namestnik: med. Ljud. Horvatin.

Zahvala. Dne 22. aprila, t. l. požaroval mi je požar moja poslopja, katera sem imel zavarovana pri domači »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.«

Škoda cenila se je takoj po odposlanju omenjene zavarovalnice in tudi takoj v mojo popolno zadovoljnost izplačala, vsled česar si štejem v dolžnost ta edini domači slovenski zavod, vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočati. — Šmihel pri Novem mestu, 15. apr. l. 1909. Jernej Sitar.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Iz Štepanje vasi. Pri nas opazujemo dvojni napredek. Vas raste. Novo hišo si je sezidal Florijan Lisjak ob Kodeljevem svetu. Lisjak se bo pečal tudi s kokoši. On bo prvi perutninar ali »putogoj« v večjem obsegu v naši vasi. — Ob glavni cesti na Dobrunje pa vidimo novo lično Martinčevo hišo. Ob isti cesti zida hišo Peter Bajda. I. Vrbinc je tudi postavil novo hišico ob isti cesti na bivšem Mrakovem svetu, na katerem bo zasadil prijazen vrtiček. — Drug velik napredek pa opazujemo v Štepanji vasi pri hlevih. Trije posestniki so naredili lepe nove hleve po modernem načinu in s tem pokazali, da so vneti za razvoj živinoreje; Mrak, Šinkovec in Valentinčič dajo drugim zgled, ka-

ko naj delajo za povzdigo živinoreje. Moderni hlev je pa že preje ko ti trije naredil naš župan Korbar, kar je zelo hvalno od načelnika občin. Možje, kmetje! Po teh štirih možeh se ravnejte!

Iz Št. Jakoba ob Savi. V nedeljo, dne 9. t. m. je predaval veleč. g. profesor Fr. Pengov v tukajšnjem izobraževalnem društvu lepemu številu mož in mladeničev o starostnem zavarovanju. Izpodbil je marsikak dvom. Obenem se je razpečalo precej izvodov dr. Krekove brošure. To predavanje je bilo šesto v tem letu. Upamo, da se g. predavatelj kmalu zopet oglasi.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g. Iz Rovt nad Jesenicami. Nam Rovtarjem dela divjačina velikansko škodo. Letošnjo zimo oglodal nam je zajec ne samo mala sadna drevesca, ampak oglešal je tudi vse vejčje pri velikih drevesih popolnoma, ker je bilo tako debelo snega; tako nam je sadje odnesel za več let naprej ta nigaprida. Če se pa oglasiš pri lastniku lova, so ti precej pripravljeni škodo povrniti, samo da potrpiš tistih 14 dni, ki so postavljeni čas za tožbo, potlej pa ne morejo dati odškodnine, pa tudi nobene tolažbe več. — In lisjak? O, ta, ta in pa naša kuretna, o naša uboga kuretna! Koliko Rovtaric milo zdihuje po svojih živalicah s solzami v očeh:

»Putke, putke, racke, gosi!

Kje pa ste vi, petelinčki?

Zakaj se nihče od vas ne oglasi?

Zakaj nam ne mor' te zapeti?

Z lisjakom, lisjakom, rujavečem, ste šli.

Zakaj vas je moral požreti?

i. t. d.

Hodnik vender! Kdo nam bo pa škodo povrnil? Ali lastniki lova? Ti pravijo, da ne morejo. Ali naj iščemo pomoči pri naših lovcih? Oh, ti se napejajo in napejajo. pa nič ne zadenejo! Ali naj si pomagamo sami? Le primi za pihavnik, namestu lisjaka in zajca ti sam boš v luknji čepel. — No, je že vse prav, kar je prav, ali nam se godi vnebovpijoča krivica, zajec in lisjak naj se pa prosto gibljeta in nam še osle kažeta? To je že vendar preveč! O, da bi vendar kaj kmalu lovška postava, katero si prinesel ti »Domoljubček«, prišla v veljavo! Potlej boš brez skrbi vzel pihavnik v roko. Potlej pa je počakajte, zajci in lisjaki, gorje vam! Še enkrat: Smrt zajcem! Smrt lisjakom! Na pogibelj!

g. Od Sv. Katarine na Rovih. Kako se gibljemo pri nas? Par podatkov iz naše društvene kronike tega leta: Novega leta dan so naši mladeniči igrali prav pohvalno burko »Občinski tepček«. Seve je bilo treba žrtvovati marsikateri zimski večer, da je predstava uspela tako izborna, ker je igra precej težka. A naši navdušeni igralci se niso plašili ni mraza ni ledenih poti tudi iz odležanih vasi. Čast vam! — Dekleta Marijine družbe so uprizorile 7. februarja igro »Pri gospodi« in izvedle deklamacijo »Samostanska lilija«. Vsi tipi so bili pogojeni prav izvrstno, seve čez vse naša »Micon«. — Nedeljo zatem, 14. februarja, so dekleta igro ponovile in se je društvena dvorana napolnila zopet prav razveseljivo; fantje pa so uprizorili šaljivi prizor

»Rekruti«, ki je vzbudil obilo smeha. Hvala za trud osobito g. kapelniku Rado Jelčniku! — V postnem času smo imeli dvoje predavanj. Dne 28. februarja je predaval bogoslovni lektor iz Kamnika p. Teodor Tavčar o časnikarstvu, domačem in tujem, o njega zgodovini, razvoju in vplivu. — Sv. Jožefa dan pa se je društvo korporativno udeležilo z zastavo službe božje, katero je za društvo opravil p. Ananija Vračko iz Kamnika, da društvo tako proslavi praznik svojega društvenega zavetnika. Obilo je pristopilo ta dan članov in članic k velikonočnemu sv. obhajilu. Popoldne pa je imenovani gospod predaval v »Društvenem domu« prav zanimivo o življenju Slovencev na Westfalskem, med katerimi je pred leti deloval. Obema gospodoma predavateljema prav iskrena zahvala! — Tekom poletja upamo slišati še predavanje o jetiki in o skrbi za jetične. katero predavanje nam je od deželnega društva že obljubljeno; istotako imamo na programu še temeljito predavanje o živinozdravstvu. Enkrat poletimo tudi v Palovče, da gori priredimo par iger. — Na občnem zboru so se soglasno izvolili častnim društvenim članom gg.: stolni kanonik Alojzij Šiška, župnik Janko Šiška in neumorni organizator Vojteh Jelčnik. Mislimo tudi na to, da tekom poletja osnujemo telovaden odsek. — Dne 9. majnika se je vršil občni zbor posejnice, ki je imela tekom leta 1908. prometa 212.460 K 77 vin., gotovo veliko za naš mali okoliš; dne 16. majnika pa ima svoj občni zbor mlekarna, ki je imela v pretečenem letu denarnega prometa 43.793 K 75 w. — Tamhuraški zbor je sicer zadnji čas nekoliko počival, pa je upanje, da se v poletnih mesecih predrami k živahnemu delu. V edinosti naprej!

g. Iz Kolovrata. Umri je 14. maja 28-letni vrli mladenič Franc Smrkoli. Bil je ves čas svojega življenja lep zgled vsem našim fantom. Kako vesel mora biti sedaj v večnosti, ker ni pohajal v slabe družbe. Ta mladenič je bival nekaj let v Ameriki, kjer se dandanes spridi mnogo mladeničev. Pozabijo svoje stariše in celo Boga ter pridejo popolnoma brezumni domov. Naš mladenič je ostal dober kristjan ves čas. Želimo mu večni mir!

Na Šenturški gori se je vršil v nedeljo 9. maja popoldne javen politični shod. Poročal je mesto zadržanega deželnega odbornika g. prof. Jarca naš dični državni in deželni poslanec g. prof. dr. Krek. Govoril je o državno- in deželnozborskem delovanju ter starostnem zavarovanju tako poljudno in umljivo, da so gospodu poslancu mnogobrojni poslušalci od srca hvaležni. Srčna hvala! — Zbrani možje so krepko odobrili delovanje S. L. S. ter ji izrazili neomejeno zaupanje. Bil je pogovor tudi o vožnji cesti na Šenturško goro in o pitni vodi. Ko bi nam naši poslanci to preskrbeli, bili bi jim mi, kribci in obiskovalci naših divnih planin še na onem svetu hvaležni!

g. Iz Goričan smo dobili dopis, v katerem nam g. dopisnik toplo priporoča novo gostilno pri Pezdihu, katero je prevzel breški g. organist. Postrežba je tam zelo dobra.

g »Kmečka zveza za kamniško dekanijo« je sklenila v svoji seji, da hoče tudi letos podpirati svoje člane in jim posredovati pri nakupu plemenskih prešičev. Prešičorejci, kateri imajo na prodaj lepo žival in oni, kateri hočejo kupiti dobro plemo, naj se zglasijo pri odboru »Kmečke zveze«. — Pri predsedniku »K. Z.« dobijo člani brezplačno knjižico: »Starostno zavarovanje kmečkega ljudstva«.

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Slovenska Ljudska Stranka in Belokrajina. Nekaj liberalni mazač se je začel v »Slovenskem Narodu« repenčiti nad dr. Rožičem in poslancem Matjašičem, ker mu ni všeč, da sta dne 2. in 9. maja t. l. priredila več shodov S. L. S. po Belokrajini. Dotičnemu očividcu bodi tu javno povedano in pribito, da so se vsi štirje shodi prav dobro obnesli, tako 2. maja v Podzemlju in Adlešičah, kakor dne 9. maja v Semiču in v Starem trgu. Povsod je bila vzorna disciplina, in to bodi povedano v čast in ponos možem, ki so se v tako obilnem številu udeležili teh shodov. Pokazali so s tem dejanjem, da tudi v Belokrajini začenja naš kmet resno razmišljati o svoji bodoči gospodarski organizaciji, tudi v Belokrajini bo prišel čas, ko bo odzvonilo liberalnemu oderuštju! Belokrajina se bo še-le razvila v cvetočo gospodarsko pokrajino, in to-le po zaslugi S. L. S., ki bo po sedanjem deželnem odboru napravila vodovod, ki bo stal deželo do pol drug milijona kron. Tudi se bodo izboljšale nekatere ceste, ki bodo z novo železnico zelo pospešile gospodarski razvoj v Belokrajini. In kdo se je več potegnil za belokrajinsko železnico, kakor ravno poslanci S. L. S. in v prvi vrsti dr. Šusteršič, Šuklje in dr. Krek. — Kdaj se je preje kaj zgodilo za blagor in korist

Belokranjcev? Kateri liberalni poslanci so kaj storili za zapuščene Belokranjce? — Povejte, pokažite nam! — Torej, liberalci, bodite le lepo tihi in mirni, drugače vas še bolj razkrinkamo in vas postavimo na zatožno klop na vsakem ljudskem zborovanju, kar smo vam za zdaj še prizanašali.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Laškega potoka. Preteklo nedeljo je priredilo društvo »Tabor« zabaven popoldan. Dekleta so ponovile zabavno igro »Pri gospodi«. Igralke so kaj lepo izvršile svoje vloge, zlasti neugnana Miconna. Nato so pa fantje pokazali svojega »Kralja Heroda«. Kljub življenju v dolgočasnih ogrskih in bosanskih šumah naši fantje ne izgubijo veselja za lepe igre, ne pustijo društvenega življenja, vsak nastop jih pokaže dobre in zanesljive igralce. Radovedni Gašper je izzval obilo smeha z vsako kretnjo in besedo, hudomušni študentje pa so nas presenetili s pogumnim nastopom, tudi ostali igralci so bili docela na svojem mestu. Med predstavama je pa nastopal mešani zbor z lepimi pesmicami. Zabava je bila lepa in neprisiljena, veseli mora biti človek, ko vidi, da se fantje in dekleta kljub obilnemu delu na polju tako resno potrudijo, da nam pripravijo lep zabaven popoldan.

d Iz Velikih Lašč. Dne 9. aprila 1908. se je v Velikih Laščah ustanovilo društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Velike Lašče. Visokorodni grof Leon Auersperg je postal ustanovnik, podarivši društvu 100 K; izmed občin so prispevale: Sv. Gregor 50 K, Turjak 25 K, Velike Lašče 20 K. Društvo ima namen skrbeti za v vzgoji zanemarijene in osirotele otroke, kakoršnih se v nobeni občini ne manjka. Zato se obrača tudi do drugih občin sodnega okraja z udano prošnjo, naj posnemajo imenovane občine in društvo podpirajo z letnimi prispevki. Prav tako prosi slavne posojilnice, naj se ga spominjajo pri letnih zaključkih. — Dne 27.

maja, ob 4. uri popoldne bo imelo društvo občni zbor v razpravnici dvorani c. kr. okr. sodišča v Velikih Laščah. Tem potom uljudno vabi vse člane in prijatelje društva, naj se občnega zbora v obilnem številu udeležijo. Gg. zaupniki, porabite vsako ugodno priliko, da pridobite novih članov. Redni član plačuje pa 2 kroni na leto.

Notranjske novice.

Vipavski novice.

n Spored velike javne telovadbe, ki se bode vršila dne 30. maja na binkoštno nedeljo v Vipavi: 1. Do 10. ure dopoldan zbera se vsi telovadci in vsa slovenska katoliška izobraževalna društva v Logu pri Vipavi. 2. Takoj po uvrstitvi odkorakajo proti Vipavi. 3. Okolu pol 11. ure dohod v Vipavo. 4. Pozdrav. 5. Sv. maša na trgu. 6. Skupno kosilo. 7. Ob pol 2. uri telovadna skušnja. 8. Ob 4. uri javna telovadba: a) rajalni pohod, b) proste vaje, c) vaje na orodju, d) rajalni odhod. 9. Ljudska veselica »Pod skalo«. — Pri javni telovadbi in pri ljudski veselici svira popolna vojaška godba št. 47. pešpolka iz Gorice. Pohitite vsi v Vipavo! V to najuljudnejše vabijo notranjski in goriški »Orli«.

n Iz Goč. 5. avgusta bo minulo letos 10 let, odkar obstoji vrlo pevsko društvo »Nanos« na Gočah. Na ta dan se je priredila igra s tako slovesnostjo, kakoršne si sploh kdo misliti more. Ljudstvo je vrelo od vseh strani na dvorišče gospoda pevodje Riharda Ferjančiča. Zatorej se spodobi, da se obhaja tudi desetletnica kolikor mogoče slovesno. Pri tem se bo res tudi vedno bolj in bolj uresničevalo geslo, ki pravi:

Kakor Nanos skaloviti,
Bodi naše društvo zmir!
Nihče nas ne sme vклонiti,
Kviško srce in ozir!

GORIŠKA.

Shod »Kmečke zveze« za ajdovski okraj je bil v nedeljo, 16. maja, v Črničah v Boškovi dvorani. Nabralo se je v teku zborovanja blizu sto mož, ki so z zanimanjem in velikim umevanjem sledili govoru dr. Breclja, ki je razlagal vladni načrt o kmečkem zavarovanju. Shod je vodil črniški odbornik »Kmečke zveze« g. Leban. Kmetje so soglasno odobrvali misel zavarovanja. Zahtevati se morajo premembe. Toda tudi brez teh — če bi ne bilo drugače — bi se lahko načrt sprejel. Zbor je sklenil, naj »Kmečka zveza« še drugodi, kjer tega še ni storila, na shodih razloži to vladno predlogo. Nato se skliče shod kmetov iz celega okraja, da zavzame končno stališče.

»Kmečka banka« je ustanovljena v Gorici od agrarcev. Kako »kmečka« je ta banka, dokazuje to, da ne daje amortizacijskih posojil, ki so edino dobra za kmeta in da daje posojila na višjo obrestno mero, ko druge posojilnice. Ta »kmečka«

banka je precej podobna judovsko-madžarski banki v Bosni. Ubogega kmeta hočejo spraviti ti »agrarni« prvaki v svojo odvisnost. Mi kmetje oklenimo se kmečkih rajfajznovk!

Zopet zmaga na Krasu. Na Krasu se dani. Dne 10. maja so bile občinske volitve v Gabrovici pri Komnu. Zmagala je sijajno S. L. S. Stranka liberalnega župana, ki je pri zadnjih državnoborskih volitvah še razbijala naše shode, je propadla popolnoma. Tako je prav! Proč z liberalci!

Opozarjamo vse, ki se zanimajo za starostno zavarovanje, da naj pri »Slovenski krščansko-socialni zvezi« v Gorici naroče dr. Krekovo knjižico o kmečkem zavarovanju.

Volče (pri Tolminu). Dne 12. maja zvečer je priredilo naše mlado »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« svoje prvo predavanje. Tajnik »Slovenske krščansko-socialne zveze« iz Gorice nam je

kazal lepe skioptične slike o raznih krajih. Prav posebno so nas zanimalo slike iz Rima in pa njegovo predavanje o kolozaju, kjer so kri prelivali prvi kristjani, zgodovino tistih mož v starem Rimu, ki so hoteli pomagati trpečemu ljudstvu, ki so hoteli povzdigniti kmečki stan, a so jih ubili nehvaležni sodržavljani, podkupljeni po bogataših, ki niso hoteli, da bi se ljudstvu dobro godilo. — S tem je naše društvo mnogo pridobilo. Le vrlo naprej!

Orehovlje. V četrtek, dne 20. maja, imamo pri nas v našem društvu veliko veselico, pri kateri nastopijo tudi naši »Orli«. Udeležba bo — upamo — lepa. Čudno pa se nam zdi, da nekateri listi, ki pripadajo naši stranki, delajo več reklame za prireditve takih društev, ki se sramujejo biti katoliška, nego za prireditve našega društva. Tega ne razumemo!

Miren. Naša »Črevljarska zadruga« je že pod streho. Kmalu bo pod streho tudi naš »Društveni dom«, ki bo morda eden

najlepših na Slovenskem. — V nedeljo, 16. maja, je sklicalo »Katoliško delavsko društvo« shod, na katerem nam je č. g. župnik Rojc razložil, kakšne naloge nas čakajo v novem domu. Če hočemo kaj doseči, nam je treba pred vsem edinosti in medsebojnega zaupanja. Govoril je tudi tajnik S. K. S. Z. iz Gorice.

Iz Šebrelj. Ker slišim od raznih strani, da se govori o mojem dopisu v »Domoljubu«, da isti zadeva v vsem obsegu J. Klemenčiča iz Šebrelj, pojasnujem, da to nikakor ni res, ker jaz z omenjenim nimam v časopisih opravka. Istim, ki so pri zadeti, svetujem, naj ne zvrčajo na račun drugih, ki jih ne zadeva. — Kar se tiče dopisa v 19. številki »Primorca«, v katerem se posebno hvali moje poslovanje pri posojilnici, vam niti ne odgovarjam ne, ker taki dopisi meni ne bodo prav nič škodovali v nobenem oziru; pač pa postavljajo dopisnika v dobo popolne neizobraženosti; kajti v dopisu je iznašel novo »metodo« za napredek denarnih zavodov — namreč promet. — Izrek »o čemur ne razumeš, ne razpravljaš«, se mu najbolj prileže.

Avče. Naši liberalci so kar zbesneli. Tako živo jih je zadela veselica »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva«, ki je izpadla tako lepo. Pišejo sedaj in lažjejo v svojih trobilih, da je veselje. Tistega dopisnika, ki je v potu svojega obraza sklobasal oni lažipolni dopis v »Primorcu«, prosimo prav lepo, naj še enkrat kaj takega spiše, da bo kaj smeha. Naš odgovor na to žalbe regljanje naj bo, da se s podvojeno silo lotimo dela; ne mislimo takega »dela«, kakoršnega poznajo naši liberalci, ki znajo le lagati, mi hočemo delati za pravo izobrazbo našega ljudstva. Liberalcem povemo to-le: Najboljše za vas je, da pustite pri miru veselico in naše društvo, drugače se vam bo nekaj pokazalo pod nos, kar vam ne bo prijetno. Sicer pa celi dopis v »Primorcu« z dne 30. aprila pomeni le grozno kolobocijo, ki kaže, da v dopisnikovi glavi ni vse v redu.

Volarji. Nad vse pričakovanje lepo se je obnesla veselica »K. s. izobraževalnega društva Planinka« na Volarjih dne 9. t. m. Veliko je bilo udeležencev, zastopana so bila bratska društva: Kamno, Volče, Sv. Lucija, Polubinj, Zatomin. Precej obširen spored se je izvršil v občeno zadovoljnost. Vse je bilo na svojem mestu: petje, pod spretnim vodstvom č. g. Tomšiča, deklamaciji in igri. Po veselici se je razvila prosta zabava. Bratska društva so zapela po par pesmic, nakar smo se mirno razšli. Domača dekleta so poskrbela za izborno postrežbo. Čast jim! — Veselo je dejstvo, da so se bratska društva udeležila v tako obilnem številu. Tako je prav! Tako se bomo bolje spoznali in okrepili za nadaljno delovanje v naših društvih v prid narodu in Cerkvi. In naj nam naši nasprotniki — prikriti ali očitni — očitajo, kar hočejo, brezdomovinstvo, bratomorni boj itd., — mi gremo po načrtani poti naprej, ne v znamenju jeze in sovraštva, kakor znajo naši mogočni (!) nasprotniki, ampak v znamenju miru in ljubezni, ki nas jo je učil On, ki kraljuje nad nami. Zatorej, bratje in sestre! Na delo! Zastaviti mo-

ramo vse moči, da se vresničijo naši vzvišeni cilji, da se zablesti po vsej Sloveniji naša prelepa trobojnica s križem na vrhu! Kličem z Gregorčičem: »Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi!«

Iz Šebrelj. V »Primorcu« št. 19 razpravlja nekdo o napredku in dosedanjem vodstvu tukajšnje posojilnice. Niso mi na razpolago računi posojilnice, izvzemši za leto 1901 in 1908; preiskal sem vso zadevo na podlagi letopisov »Združene zveze« v Ljubljani, kjer se nahajajo posnetki računov vsakega leta. Promet za leto 1901 — pravi »Primorčev« dopisnik — da je znašal 240.906 K 12 h; v resnici pa je to leto znašal promet 265.206 K 30 h. Torej se je dopisnik zmotil za 24.300 K 18 h. Za leto 1907 navaja prometa 146.000 kron, v resnici ga je bilo 148.000 K. Če te pomote dokazujejo, da dopisnik zadeve prav nič ne razume. — Gotovo je tudi dopisniku kaj znano, da je posojilnica samo od leta 1901 naprej imela precej izgub na zaostalih obrestih in pri prodaji nepremičnega inventarja. Ali je bilo tega krivo sedanje vodstvo? In kdo izmed članov je kaj trpel radi teh izgub? Vse je posojilnica poravnala iz svojega premoženja. Da se rezervni zaklad ni zvišal, ko so se morale z istim kriti izgube, je pametnim jasno; dopisnik pa tega seveda ne more razumeti. Vsakemu, ki količak razume o posojilništvu, je znano, da promet ni podlaga napredku zavoda, ker isti se menjava vsako leto po raznih slučajih. Za podlago taki sodbi mora pač služiti le višina »aktiv« in »pasiv«. Pojdimo na to. V letu 1901 je bilo stanje hranilnih vlog 127.925 kron 73 h; iste so se v letu 1903 znižale na 107.394 K 18 h, v poznejših letih so se primeroma dvigale, tako da v letu 1908 znaša stanje že 141.922 K 7 h. Da je v letih 1901, 1902 in 1903 stanje vlog padalo, je vzrok ravno v tem, da se je leta 1901 premenilo vse načelstvo in da je občinstvo o nekaterih izgubah vedelo. Preidimo na stanje posojil: Leto 1901 se jih izkazuje 113.971 K 70 h, dočim pa jih je v letu 1908 147.592 K 28 h. Kaj izkazuje število članov in stanje deležev? Leto 1901 število članov 69, ki so imeli vplačanih 1545 K 4 h deležev; leta 1908 članov 124 z 2457 K 63 h deleža. Primerjajmo še stanje zaostalih obresti: leta 1901 od 113.971 K 70 h posojil 18.093 K 13 h zaostalih obresti; leta 1908 pa od 147.592 K 28 h posojil 2642 K 21 zaostalih obresti! — Mislim, da zadostujejo ti podatki vsem, ki razumejo količakaj o posojilništvu. Višje stanje hranilnih vlog, posojil, članov in deležev, zelo znižano stanje zaostalih obresti, nepremični inventar skoro do cela razprodan: iz tega sledi, da posojilnica napreduje in da je vodstvo s poročili o stanju resnico povedalo.

Drobtine.

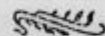
Ječa bivšega sultana Abd ul Hamida. vila Allatini v Solunu, je, kakor je razvideti iz naše slike, lepa moderna stavba, leži ob morju, sredi senčnega parka, s krasnim razgledom čez Solun, morje in

olimpijsko gorovje. Prej je bival v tej vil. Robičant paša; sedaj je bila v največji naglici prirejena za Abd ul Hamida. Bivšemu sultanu se godi prav dobro tukaj, zlasti odkar ga je minil strah za življenje. Vilo strogo čuvajo vojaki.

Zopet potres v južni Italiji. V mestu Brancalone je bil dne 16. t. m. ob 5. uri zjutraj precej močan potres, ki sicer ni povzročil škode, pač pa veliko strahu!

V Londonu je nastala čudna moda. Lepe in visoke dame iz izvestnih krogov imajo v naročju malega medveda, ko se peljejo v svojem vozu. Zahteve po malih sibirskih medvedih so tako velike, da jih naročajo londonski trgovci telegrafično. Ta moda ostane menda v svojih mejah v Londonu in ni se skoraj bati, da pride tudi v naše kraje.

Tatvina pri tarnovski pošti. Pri tarnovski pošti so bili iz nekega zavoja ukradeni briljanti, vredni 50.000 kron. Zaprli so nekega osumljenega poštnega oficijala.

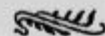
Sijajna zmaga na Štajerskem.

Sijajni zmagi »Slovenske kmečke zveze« v splošni skupini se je pridružila zmaga v kmečki skupini. Izvoljenih je došlo osem kandidatov »Slovenske kmečke zveze«, ki ima sedaj všteti splošno skupino, 10 slovenskih kmečkih mandatov.

Izvoljeni so naslednji kandidati »Slovenske kmečke zveze«: V sodnem okraju: Soštanj, Slovenj Gradec, Marenberg: dr. Karol Verstovšek z 1036 glasovi, liberalec Božič je dobil 395 glasov; v sodnem okraju Celje, Vransko, Gornji Grad, Laško: dr. Ivan Benkovič in Alojzij Terglav v sodnem okraju Brežice, Sevnica, Kozje. dr. Fran Jankovič; v sod. okrajih Slov. Bistrica, Konjice: Peter Novak, posestnik, v sod. okraju Maribor, St. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer: Franc Robič in Ivan Roškar, (uskok Zemljič je dobil neznatno število glasov), v sodnem okraju Rogatec, Šmarje: Jakob Vrečko, kmet na Ponikvi.

Propadli so liberalci Franc Goričan, dr. Karba, dr. Božič, Ivan Mauš, Maks Berlig ter kandidati Štajercijancev, Kresnik, Senekovič, Koser in Kališnik. Iz sod. okraja Ptuj, Ormož, kjer sta od »Slov. kmečke zveze« kandidirala župan Anton Meško in župnik Josip Ozmeč, od liberajcev pa dvorni svetnik Ploj, pos. Kolaric, od Štajercijancev pa Ornig in Visenjak, ob sklepu lista še nimamo natančnega poročila. Skoro gotovo je tu ožja volitev.

Krepko so se držali tudi nemški kršč. socialci s svojo izvrstno organizacijo, katoliškim društvom kmetov, ki šteje 45.000 organiziranih kmetovalcev. Izvoljeni so krščanski socialci Huber, Hosch, Berger, Hagenhofer, Wagner, Krenn, Kern, dr. Puchas, Schweiger, Tomaschitz, Riemer, Prischig, Riegler, Schwab, Schölswohl, izvoljena sta dalje dva liberalna agrarca Brandl in Riemelmoser, med krščanskim socialcem Wölsem in liberalnim agrarcem Hainzлом pa pride skoro gotovo do ožje volitve.

Smešnice.

Skrivnostna omara za obleko. »Ljubi prijatelj! Zakaj pa zapiraš tako skrbno omaro, saj nimaš ničesar notri?« — »Prav zavrlo tega! Ko bi vedela to moja gospodinja, bi mi takoj odpovedala stanovanje.«

Po domače. A: »Znate nemški?« — B: »Ne.« — A: »Pa saj nič ne de; vam tudi po domače lahko povem: Posodite mi deset goldinarjev!«

Pomislek vreden svet. V nekem zelo razširjenem časniku na Nemškem je bil brati nekoč naslednji inserat: »Neki gospod, ki je bil ozdravljen pijanstva, kadenja, preklinjanja, igre in ponočevanja in je že tri leta prav mirno in sam zase preživel, nudi za pet forintev predpis za enaki način življenja.« — Neki gospod mu res pošlje petak ter prejme sledeči odgovor: »Ozdravil sem se, ker sem tri leta v kaznilnici preživel.«

Med štirimi očmi. Ona: »Tako dolgo se klatiš po gostilnah, da je ura že tri!« — On: »Kaj misliš, da bi drugače ne bila ura ravno toliko?«

Kašelj,

nahod, hrupavost, težko sapo prežememo s Feller-jevim fluidom z znanko »Ela fluid«. Ljubiteljska za poskušnjo 5 K franko — Naročite pri E. V. Fellerju v Stubi, Ela trg 16 (Hrvatiki).

Proti najrazličnejšim izpuščajem odreja najodličnejši dermatologi prirodno Franc - Jožefovo grenčico, zaradi nje temeljito kri čistilne lastnosti. Zaužiti je te vode vsak dan pol vinske kupice pred zajtrkom. M 33 (5).

Izvid g. dr. A. Kautsky - beja,

šči-zdravnika egiptovskega kediva, Kairo.

Gospodu I. Serravallo,

Trst.

Z veseljem potrjujem, da sem v zadnjih letih pri raznih anemičnih pojavih pogosto zapisoval Vaše »Serravallo-vo Kina-vino«. In kakor moram takoj pripomniti, vedno z najboljšim uspehom. Osobito se je šlo, razun kloroze, za slučaje sekundarne anemije po aktualnih nalezljivih boleznih in otročji postelji. — Tudi v teh deželah zelo razširjeno ankylostomno anemijo se je po odstranitvi parasitov uspešno zdravilo s Serravallo-vim vinom. V vseh slučajih je Vaše izvrstno sredstvo povzročilo naglo zboljšanje krvnega stanja in splošne počutnosti. Bolniki so zavživali izredno radi ta izdelek in hvalili osobito njega tek vzbujajoči vpliv, katero lastnost se pri železnatih izdelkih ne more zadosti prehvaliti. Vaše Serravallo-vo Kina-vino z železom se je radi svojih dobrih lastnosti in izvrstnih učinkov v Egiptu hitro udomačilo in jaz bodem rad v podobnih slučajih vedno zopet segel po tem sredstvu.

Kairo, 15. maja 1909.

Dr. A. Kautsky - bej.

Državna glasbena skušnja.

Pri nedavno se vršilih c. kr. državnih skušnjah za pouk v glasbi so bili preizku-

šeni sledeči kandidatje glasbene šole: Kaiser na Dunaju: za glasovir: g. H. Dräger, gđ. W. Dörrich, Gr. Frisch (Heb), P. Halmshilager, L. Hornik, E. Hoerstorfer, (Bruck na Muri), M. Hochmann (z odliko), D. Jorgovic, (Veršec), A. Kraus, (z odliko, Krnov), H. Kriegler, I. Lustig, M. Thürler; za violino: gđ. F. Eisner; za orglje: gđ. W. Dörrich; za petje: gđ. M. Gross (Tropava), Chr. Kurzhäler in g. G. Laufke (Falkenau). Cenike zavoda, (počitniški tečaj, 11. julija), tečaj za državno skušnjo, glasovir, petje, violine, orglje, pismeno teoretični pouk itd. na zahtevo od šolske pisarne: Dunaj, VII 1., Zieglergasse 29.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 15. maja.

84, 65, 68, 26, 50.

Dunaj, 15. maja.

87, 45, 65, 49, 81.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana 18. maja 1909.

Pšenica	28.—
Rž	19.—
Oves	19.50
Ajda, črna	19.50
Ajda, siva	18.50
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	30.—
Fižol, mandalon	26.—
Fižol, ribenčan	28.—

VYDROVI · SUMECI
BONBONI SKATICA 50 KOMADOV 2K

Vydrova
tovarna hranil
Praga VIII.

Kje je pastir?

1169 Dr. J. Demšar 52-1
zdravnik - strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -

- račune itd -

izvršuje natančno po

: naročilu :

: Katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

Proda se hiša z vrtom na lepem kraju v bližini cerkve v Mekinjah hiš. št. 3., pri Kamniku.

Za 175.000 kron

perila za gospode in dame sem kupil pri neki konkurzni licitaciji, zato se bodo vsled pomanjkanja prostora razpošiljale po povzetju damske sra ce iz najfinejšega šifona s pristno švicarskoj vezenino in ajour najsolidneje izvršitve, komad za K 1.85. Dalje damske hlače iz najfinejšega nitkastega šifona opremljene s pristno švicarskoj vezenino komad za K 1.75

Priložnostna prodaja

Emanuel Rotholz

Dunaj, VII., Neustiftgasse 77.

Naročila se morajo naznaniti najpozneje do srede. Dopisuje se v vseh jezikih, 895 20-1

M 1246 15-1

Dobrotljiva previdnost je ponudila ljudem veliko število domačih zdravil in samo tisti izvrši svojo dolžnost sebi in svoji družini, ki preskrbi na previden način tista sredstva, ki so prikladna preprečiti težke bolezni. Tako domače zdravilo, ki je v vsaki družini v korist in se je vsaki dan mnogo uporabi, je **Brazay-jevo Francovo žganje**, katero se odlikuje že 50 let. Zatorej naj nihče ne zamudi uporabiti pri revmi, migreni, glavobolu, trganju, influenci, utrujenosti itd. **Brazay-jevo Francovo žganje**. Natančno navodilo o uporabi je priloženo vsaki steklenici. Zahteva naj se izrecno **Brazay-jevo Francovo žganje**.

Izkušena kuharica

za velike ženitnine, nove maše, veselilne prireditve itd. se priporoči **Cecilija Dermastja**, krčmarica v Šmartnem pod Šmarno goro št. 56. 3-1

Ako hočete svoje dete

Imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov Haematogen**. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 522 1

Opozorjamo cenjene naročnike in čitatelje na oglas današnje številke, »Lovačin«, voda za lase. Ta voda je učinkujoče sredstvo proti pleši, izpadanju las itd. Prospekte in pojasnila daje **M. Felth Nachf., Duna, VI., Mariahilferstrasse 45.**

Konkurzna licitacija. Priložnostni prodaji **Emanuel Rotholz, Dunaj, VII., Neustiftgasse 77**, se je posrečilo pridobiti veliko konkurzno licitacijo in se bodo razpošiljala po povzetju damske srajce iz najfinejšega šifona s švicarsko vezeno in ajour, po še nikdar tako nizki ceni 1 K 85 v.

Za mizarske pomočnike

se dobi pri delavski posredovalnici Dunaj, IV. Pressegasse 25 dobro plačano delo. 9urno delo, 48 vin, plače na uro po dveh letih pomočništva. Posredovanje brezplačno! 1211 3-1

Na revmi.

In trganju bolehalo-čim naznanim rad zastoj pišmen, kako sem bil ozdravljen svoje mučne, zastarele bolezni.

Karol Bader
Monakovo (München)
Kurfürsterstr. 40. 1895

Odklikovno. Ustanovlj. 1870. Vse vrste lovskih pušk, dvocev, risanic, trocev, samokresov, se kupi najceneje z najvišjim poročnim naravnost od tovarne orožja

Anton Sodja
Borovlje, Koroško.
Bogato ilustrirani ceniki zastoj in franko. 1239

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki ilustrirani cenik za 3000 podobni ur, zlatine in srebrne itd.
Peva tovarna
ur v Brúzu
št. 936 (Češko)

Jan Konrad

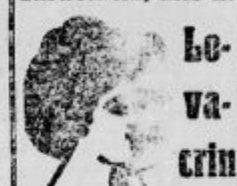
c. in kr. dvorni založnik.
Prava švicarska nik. ank. remon. ura, sistema Rothkopf K 5-5, 3 komadi K 19-1. Registr. Adler-Rothkopf nik. ank. rem. ura K 7-7. Prava srebrna rem. ura K 8-8. Nihče rizično! Zamenja dovoljena ali denar 2622 nazaj. 30-7

Puške!

Lancaster . . . od K 28-
Flöberpuška . . . 8-60
Pištola . . . 2-
Samokres! . . . 5-
Poprave cen. Ilustrirani cenik franko. 870
F. Dušek, Opočna 123, Češko.

Vprašajte Vašega zdravnika, ako ni

Le-va-crin
voda za lase edino učinkujoče lepilo in najboljšo sredstvo za rast las in brade. Lovnerici povzroči dolge lase in nosu brado in ublažuje proti izpadanju las in luskam. Tlačiti to izrekanje. Deblava se v steklenici K 12. V dosegu čisto bele, nežne in fine kože na obrazu in rokah, kakor po vsem te eni proste vsake nečistoosti naj se rabi to lepiče povsem nesškodljivi dozdaj nedotakni Lovnerici izdelki. — Lovacrin-milo po K 1-1, 3 kom. K 2-2. Lovacrin-creme v lončkih po K 3-3, in K 6-6. Lovacrin-losion voda v steklenici po K 3-3, in K 6-6. Lovacrin-lepotilo po K 3-3, in K 6-6. 1327
Razpošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej glavna zaloga.

M. Felth Nachf.
Duna, VI., Mariahilferstrasse 45.
Nadalje se dobi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhijske.

Krasna birmanska darila

priporočila po (ako znižanih cenah)

1233 5-1

H. SUTNER Ljubljana, Mestni trg — nasproti rotovža.

Cenik na razpolago.

Pri 1000 naslovih S.M. in več. Trajno delo pri **Robertu Gruss, Celn.** 1237 3-1

Srebro ali nikel.

Postavno zavarovano

„Pyrit“

posrebrano ali poniklato, takoj brez priprave vse kovinske reči trpežno in obstojno. Potrebno za mehanikarje, urarje, osebe ki ljubijo sport, restavracije, kakor v vsakem gospodarskem. 1 steklenica K 1-1, 3 steklenice samo K 4-4. Najfinije Alpacca-srebro ali nikel. 1 steklenica K 2-2, 3 steklenice samo K 6-6. Pošilja proti povzetju L. Fenichel Dunaj IX, 1255 Altmühlgasse 9 c. 1-1

Povedom na Dunaju se pričenejo sezono dobe tapetniški pomočniki

pri delavski posredovalnici na Dunaju, IV. Pressegasse Nr. 25 dobro plačano delo. — Posredovanje brezplačno! 1210 3-1

Dva mizarska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo **Ivan Mihelič v Boven** (Goriško). 1232 3-1

LYRA KOLES

Priznana najboljši izdelok. Nedosežena v kakovosti in opreml. Odlikovan z zlato kolajno. 3 letno jamst. gl. kataloga.

Kolesarstvo in športne potrebnosti, ure, orožja, muzikalije, šivalni stroji, jeklene usnjene in luksuzne reči.

Najboljša stvarina, lepo delo, tek lahek so znaki Lyra koles. Dobite iste carine prosto od avstrijske podružnice. Najnižje cene! Zastopniki se iščejo! C. kr. poštar M. Junger v St. piše: Vaš izdelek v obče dopada. Čuditi se moramo res, da zamore tovarna spraviti na svetovni trg tako solidno izdelano vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki ceni. 460 10-1
LYRA-FAHRER-WERKE, Prenzlau. Postfach 679.
Zahtevajte moj cenik brezplačno.

Labodje milo

(Schichtovo gosto kalijevo milo).

Vsaka dobra gospodinja pozna posebne lastnosti labodjega mila (Schichtovo gosto kalijevo milo), ki obstoje v tem, da čisti najčistejšo in najnežnejše tkanine, ne da bi se poškodovale in da podeli nitkam zopet čisti lik. Fine tkanine se pere v mrzli ali mlačni vodi samo z labodjim milom (Schichtovo gosto kalijevo milo).

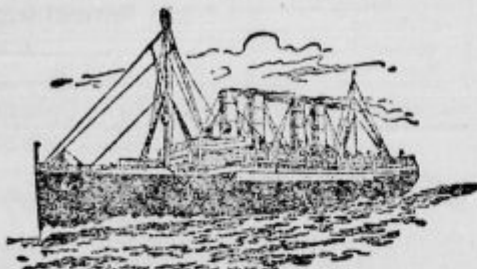
Edino na celim svetu!

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo

Najmilnejše milo za kožo kakor proti pagam!

332 Dobiva se povsod! 20-1

Najcenejša in najhitrejša vožnja

V AMERIKO

je s cesarskimi brzoparniki

„Kronprinzessin Cäcilie“ 140 26-1
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Große“.

Podrobna pojasnila in potrebiti pouk da vsakomur
EDVARD TAVČAR, Ljubljana
Golodvorske ulice št. 35, nasproti stari Višnarjevi gostilni.

Izdelovanje

v navzočnosti pacienta

:: premičnih ::
reformnih OČES za ljudi

1891 tudi brez operacije. 1-1

Béla Hatschek iz Budapešte, VII, Kiraly-Utca, sedaj v
Ljubljani, hotel pri „Slonu“. Ostanem tu od 1-19.

Najnižje cene pri „Janezu“ na Vodnikovem trgu!
Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina

JANKO ŽELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika
kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke 38-1
od najceneje do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rat,
nogavic, predpasnikov, najbolje kotenine itd.

NAJNIZJŠE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!

Ta trgovina ni v nikakoli zvezi z ono pri „Janezu“ v Ljubarjevih ulicah.

1840 Ustanovljena obrt od leta 1828. 4 1

Ludovik Widmayer

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 3.

v lastni hiši poleg Fran Josipovega mostu

== poprej skoz 21 let na Bregu št. 10 ==

prodaja v: ke vrste hitro opr vo kot: esio bai j'e, omare,
postelje, i, izo, stola ter tudi akrinjo itd. iz mehkega in
trdega lesa, kakor tudi modrore, žimnate in na peresih.
Za dobro blago jamčim, ker je vse izdelano iz suhega lesa.

Velekrasno posestvo z okoli 28 oralov
dobičkanosno zemlje, obstoječe
iz lepih gozdov; sadovnjakov, njiv, travnikov in vino-
grada z zidanim hišnim in gospodarskim poslopjem,
uro in pol nad Mariborom, četr ure od železn. postaje
10 minut od cerkve in šole, tik okrajne ceste na zelo
prijaznem kraju se radi družinskih razmer cenijo, za
19.000 K prodaja. IS premičninami po dogovoru več.
Več pove JOSIP SERNEC, km. sin v Gradiski, pošta
Pesnica, Stajersko. 1244 3-1

Naprodaj je 3-11315

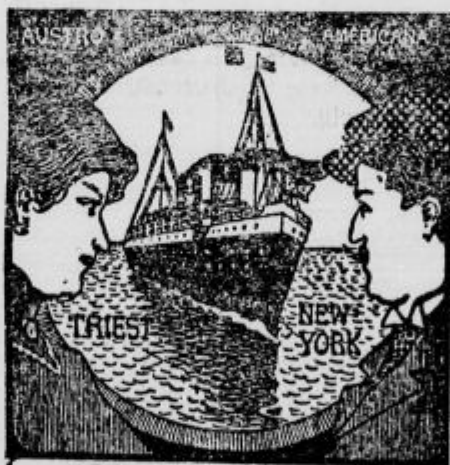
več lepih

večjih in malih posestev

v Slov. Koroški, vse po prav nizkih cenah. Tako
so tudi naprodaj dobro idece gostilne s posestvi
vred v najlepš h krajih Koroške. Kupci naj se bla-
govolijo obrniti na Fr. Kamnikarja, Celovec,
Hotel Ring.

Ljubim le eno fino, majhno,

kateri se imam zahvaliti za veliko dobrot:
namreč sodensko mineralno pastilo (pristno
Fayev). Ako kašljam, vzamem takoj eno pa-
stilo. Ako sem prehlajen, potem zadostuje šest
do deset pastil, da preženem vse mučne pri-
lazni. Ako imam nadležni katar, potem sto-
pim pastile v vročem mleku in v par urah
sem zopet zdrav. Fayeve pristne sodenske
veljajo zivojček samo K 125 in se jih kupi
v vseh lekarnah, drogerijah in prodajalnah
mineralnih voda. Generalno zastopstvo za
Avstro-Ogrsko W. Th. Guntzert, Dunaj IV/1,
Grosse Neugasse 17. D 3431/18

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetelka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20,
Kotlovratna Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi
zastopniki.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelega K 280,
belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8,
sivga puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, od-
5 kg nadalje poštine prosto.

Dovršene postelje bogato napol-
njene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali
rumenega inlet-nanking-biaga, 1 pernica vel. 180x116
cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako
lepim mehkim perjem K 6, s polpuhom K 20, s puhom
K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3,
K 350, K 4. Proti povzetju razpoložila poštine prosto
pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les.
Za neuporabo denar nazaj ali se blago zamenja. —
Čeniki o žimnicah, odejah, prevlekeh in vsem drugem
F 717 posteljnem blagu zastonj in pošt. prosto. 22-1

Najboljši češki izvor!

Ceneno posteljno perje

1 kg sivga, skubljenega, be-
lega perja K 2; 1 kg belega
K 4; 1 kg sivga, polbelega K
6; 1 kg belega, polbelega K
8; 1 kg belega, skubljenega K
10; 1 kg belega, skubljenega K
12; 1 kg belega, skubljenega K
14; 1 kg belega, skubljenega K
16; 1 kg belega, skubljenega K
18; 1 kg belega, skubljenega K
20; 1 kg belega, skubljenega K
22; 1 kg belega, skubljenega K
24; 1 kg belega, skubljenega K
26; 1 kg belega, skubljenega K
28; 1 kg belega, skubljenega K
30; 1 kg belega, skubljenega K
32; 1 kg belega, skubljenega K
34; 1 kg belega, skubljenega K
36; 1 kg belega, skubljenega K
38; 1 kg belega, skubljenega K
40; 1 kg belega, skubljenega K
42; 1 kg belega, skubljenega K
44; 1 kg belega, skubljenega K
46; 1 kg belega, skubljenega K
48; 1 kg belega, skubljenega K
50; 1 kg belega, skubljenega K
52; 1 kg belega, skubljenega K
54; 1 kg belega, skubljenega K
56; 1 kg belega, skubljenega K
58; 1 kg belega, skubljenega K
60; 1 kg belega, skubljenega K
62; 1 kg belega, skubljenega K
64; 1 kg belega, skubljenega K
66; 1 kg belega, skubljenega K
68; 1 kg belega, skubljenega K
70; 1 kg belega, skubljenega K
72; 1 kg belega, skubljenega K
74; 1 kg belega, skubljenega K
76; 1 kg belega, skubljenega K
78; 1 kg belega, skubljenega K
80; 1 kg belega, skubljenega K
82; 1 kg belega, skubljenega K
84; 1 kg belega, skubljenega K
86; 1 kg belega, skubljenega K
88; 1 kg belega, skubljenega K
90; 1 kg belega, skubljenega K
92; 1 kg belega, skubljenega K
94; 1 kg belega, skubljenega K
96; 1 kg belega, skubljenega K
98; 1 kg belega, skubljenega K
100; 1 kg belega, skubljenega K

načinu preni puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje hrane
bogato napolnjene, iz zelo gostega
jako trpežnega, rdečega, modrega, be-
lega ali rumenega nanking-biaga, 1 pernica, 180 cm dolga,
116 cm široka, z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm
široka, napolnjena z jako lepim, mehkim perjem K 6, s
teradno linim polpuhom K 20, s najfinjšim sivim puhom
K 24; posamezne pernice K 12, K 14, K 16, K 18, K 20, K 22,
K 24, K 26, K 28, K 30, K 32, K 34, K 36, K 38, K 40, K 42,
K 44, K 46, K 48, K 50, K 52, K 54, K 56, K 58, K 60, K 62,
K 64, K 66, K 68, K 70, K 72, K 74, K 76, K 78, K 80, K 82,
K 84, K 86, K 88, K 90, K 92, K 94, K 96, K 98, K 100.
Dopustna. Pošljaja proti povzetju od 10 K višje franco S. DENISCH
v Dešenici št. 71. Češki. — Čeniki zastonj in franco.

Pozor! Pozor! Pozor!

Ponudba

samo za zasebnike in lu-
povavce. Vsi predelave
trgovine v novo hišo in radi
inventure prodajam po to-
varniških cenah: 10.000 metrov ostankov,
pristno barvnih in brez napake, 40 m v dolžini 5-15 m
za 15 kron; izbrane, izbrane za 17 kron. Kanalske za
postelje prevleke, dvojstega oksforda, čez za bluz
in srajce v modernem desnu, belo biago, platno, kre-
ton, krizeta za suknje, modrikasto biago za predpas-
nike, flanel, vola in drugo razpoložila po povzetju
Anton Marschik, tkalca in razpoložilnika, Češka
Cernava pri Nachodu, Češko. 8 1112 5-1

Mojim p. n. odjemalcem jamčim z častno besedo za
trpežno blago in da jih zadovolji vsako naročilo.

ZASTONJ

se porabijo vsako leto milijoni za zdravljenja
in gotovo se poskusijo vsakovrstna sredstva
kakor kopeli, masaže, vribanja itd., in ravno
oni način zdravljenja, s katerim so dosegli zlasti
v zadnjih letih znat-
ne uspehe, namreč
zdravljenje potom
elektrike, se v naj-
več slučajih na veliko
škodo bolnikov pre-
malo vpoštevata in to
le radi tega, ker ve-
čina bolnikov ne po-
zna takega priprav-
nega in vspešnega
samozdravljenja. Sve-
tujemo torej vsakemu
bolniku, zlasti takim
ki jih mučijo, ner-
voznost, nevreste-
nija, revmatizem,
boleznj v križu in
glavi, želodčne in
črevesne slabosti,
onemoglost srca,
ohromelosti in
vseh vrst slabosti,
dalje razne ženske
boleznj, naj nas ob-
išče v naši ordinaciji,
kjer mu bomo dali

pojasnilo zastonj čez to izborno zdravljenje.
Ako pa to vendar ni mogoče, potem zadostuje,
da pošlje spodnji kupon na naš naslov, in mi
mu dopošljemo takoj 64 strani obsegajočo ilu-
strovano 1354 1-1

knjigo brezplačno

razprava o moderni elektroterapiji
gratis in franko.

Elektroterap. ordin., Dunaj, I, Schwangs, 1, Mezzan., odd. I. st.

Kupon za brezplačno knjigo. 16.5. 1909.

Na
elektroterapevtsko ordinacijo
na Dunaju, I.,

Schwangasse 1, Mezzania, odd. I. st.

Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhan-
dlung über moderne Elektro-Therapie“
gratis in franko pod zaprto kuverto.

Ime: _____ Naslov: _____

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

1160 26-1

APNO se dobi v Podmolniku; naročila sprejema France Lipah, Dobrunje št. 67 p. Ljubljani. 1234 3-1

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.

1703 Edino le pri: 26-9

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolje sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, travers, železniških sin in druge različne železnice in raznega orodja, nagrobnihi križev, tehtnic.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastoj in po 3134 štnine prosto. 26-2

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih trdk, ampak obrnite se na trdko

FR. P. ZAJEC.

urarin in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Star. trg 26.

Ludovik Ševar na Rakeku prodaja jajca za valenje

od velicih Plymouth Rokk kokoši. Prednost teh kokoši obstoj v tem, da so izvrstne žmiske jajčarice, nedoseženo finega mesa, tehtajo 4-6 kg, so krotke, mirne živali, ki se pri tleh drže. Kontrola jajčaric po zaklopih gnejzdih. Ducat jajc stane 4 K brez zaboja. Za 80% oploditbe se jamči. 811 1-1

Priporoča se domača slovenska trgovina pri nakupovanju oblačilnega blaga

pri Češniku

Ljubljana, Lingarjeve ulice.

Velika zaloga ženskega svilnata in volnenega blaga za bluze in obleke, delen, 1173 saten, batist in kambrik. 4-1

Zaloga za moške; kamgarn, sukno, ševiot in modno blago. — Zaloga bellega perilnega blaga; platno, kotenina, šifon v vseh širjavah

Popolna oprema (bali) za neveste.

Novosti svilnatih terp in rut. Raznovrstne preproge.

Cena nizka. — — — Postrežba poštena.

Za košnjo priporočamo najboljšše ameriške kosilne stroje MC. CORMICK

kateri so ne samo po izreku enega samega, nego na Kranjskem že od več sto posestnikov, ki te stroje že več let vporabljajo kot najboljši in za naše kraje najpripravnejši spoznani. Vsakdo naj se torej sam prepriča in kupi le kosilni stroj MC. CORMICK. Opozarjamo posebno na naše nove nože z gostimi zobmi, ki posebno globoko režejo, za nizko in redko travo.

Edina zastopnika za Kranjsko:

2737

Karol Kavšeka nasl. Schneider & VEROVŠEK, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

- sprejema hranilne vloge vsak po 4³/₄ 0 to je, daje za 200 kron -
- delavnik od 8. do 12. ure 9 kron 50 vinar. na leto. -

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

1955 Prelat A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

2

Znana vinska trgovina **And. Mejač v Komêndi pri Kamniku**

priporoča svojo

veliko zalogo jamčeno pristnih vin

iz znanih vinorodnih krajev: Dolenjske, Štajerske, Goriške, Hrvatske in Istre.

Cena v sodih litru od 24 vinarjev dalje!

1103 (1)

Vzerci na željo zastoji!

Ceno češko posteljno perje.

5 kg nov. temn. K 9 60, boljše K 12 —, belo skubljeno K 18 —, 24 —, snežnobelo kot puh mehke skublj. K 30 —, 36 —. Pošilja franko po povzetju. Zmena dovoljena proti povrnitvi pošiljine. Benedikt Sachsel, Lobsch. 159 pri Piznu, Češko. 1000 (6-1)

Priložnostni nakup!

Krasna župna ura z verižico K 3 50.
 30.000 komadov

kupljenih, zaraditga pošiljam 1 krasno 36 ur idočo (ne 12 ur) „Gloria“ srebrno anker-rem. uro, švic. kolesje z lepo gravir. oklop-jem, s sekundnim kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico natlačno idočo le za K 3 50. Nadalje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idočo anker-rem. prve vrste švic. uro s pozlač. verižico za 5 K. Triletno pismono jamstvo za vsako uro. Razpoš. proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.
 KRAKOV št. 48.

1341

1-1

Neštevilno priznanj in donatoril. — Za neugajajoče denar nazaj.

**V Ameriko
 in Kanado**

sklona, cena
 in varna

vožnja s
Cunard Line

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia 18. maja, Pannonia 1. junija, 1909.
 Garpathia 8. junija 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 29. maja, 19. jun., 17. julija, 7., 28. avg., 18. sept., 16. oktobra, Mauretania 15. maja, 5. junija, 3., 24. julija, 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Razpis dražbe.

Podpisani cerkveno-stavbeni odbor v Cerknem v Goriškem razpisuje zmanjševalno dražbo za delo na vega ostrešja na zvoniku župne cerkve na Ane v Cerknem kritega z bakrom in cenjene 7629 75 K in sicer za podiranje starega ostrešja, darsko, tesarsko, kovaško in kleparsko delo skupaj popolno dovršitev. Stavbeni les, kakor tudi les za opeškrbi cerkveno-stavbeni odbor sam.

Načrt, stroškovnik in pogoji so na ogled pri banstvu v Cerknem med uradnimi urami.

Rok za vlaganje pisanih ponudb je do 30. maj t. l. in je s ponudbami vred vložiti 10% varščine.

Cerkveno-stavbeni odbor v Cerknem

dne 5. maja 1909.

1275 2-1

Predsednik: Ivan Eržen, s. r.

2961 — Ustanovljeno 1932. — 52-1

Priznane najboljše oljate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pisarskih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Lzvir zdravja so brezpogojne pijače, med katerimi so z

299 **Maržnerjevimi** 10-1

šumečimi limonadnimi bonboni

iz malin, citron, jagod, črešenj, dišečih jagod napravljene nedosežne

šumeče limonade.

Pravi samo s to varstveno znamko.

Enoletna vpora-
 raba več kot 40
 milijonov.

Prva ženska akc.
 družba tovarna za
 orient. sladkor
 in žokladne iz-
 delke Kr. Viao-
 grad, prej
 A. Maržner.

Glavna zaloga
 na Dunaju, Josip Katz VI, Theobaldgasse 4.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Zmalk.

Tiskala Katoliška tiskarna.